

OPERATIVT PROGRAM INOM MÅLET INVESTERING FÖR SYSSLSÄTTNING OCH TILLVÄXT

CCI	2014SE16RFOP004
Titel	Östra Mellansverige
Version	1.2
Första året	2014
Sista året	2020
Stödberättigande från	2014-jan-01
Stödberättigande till	2023-dec-31
Kommissionens beslutsnummer	C(2014)9940
Kommissionens beslutsdatum	2014-dec-15
Medlemsstatens beslut om ändring nr	
Datum för medlemsstatens beslut om ändring	
Datum för ikraftträdande av medlemsstatens beslut om ändring	
Nuts-regioner som omfattas av det operativa programmet	SE12 - Östra Mellansverige

1. STRATEGI FÖR DET OPERATIVA PROGRAMMETS BIDRAG TILL UNIONENS STRATEGI FÖR SMART OCH HÅLLBAR TILLVÄXT FÖR ALLA OCH FÖR ATT UPPNÅ EKONOMISK, SOCIAL OCH TERRITORIELL SAMMANHÅLLNING

1.1 Strategi för det operativa programmens bidrag till unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och för att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning

1.1.1 Beskrivning av programmets strategi för att bidra till att uppfylla unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och till att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.

Europa står under de kommande sju åren inför en rad utmaningar. Några av de mest angelägna är den demografiska utvecklingen, en hög arbetslöshet, finansiell instabilitet och ökad globalisering. I detta läge är en rad målinriktade investeringar för hållbar tillväxt och sysselsättning nödvändiga för Europas medlemsstater och regioner. De fonder som ingår i den gemensamma strategiska ramen (GSR)[1] utgör här ett viktigt och kompletterande inslag till nationella och regionala insatser för hållbar tillväxt, sysselsättning och konkurrenskraft.

Regionen Östra Mellansverige (ÖMS) är en bland Europas många strukturfondsregioner som aktivt vill ta itu med dessa utmaningar. Regionen, som består av Uppsala, Västmanland, Sörmland, Östergötland samt Örebro län, utgår i sitt program för Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF eller regionalfonden) från de prioriteringar som finns i de ingående länen regionala utvecklingsplaner (RUP) och utvecklingsstrategier (RUS). I RUP/RUS:arna för Östra Mellansverige har länen pekat ut ett antal mål och insatser för att stärka den regionala tillväxten. Samtliga strategier pekar ut vikten för regionen vara en bra miljö för entreprenörskap, näringslivsutveckling samt innovationer. Dessa områden ses av samtliga som en förutsättning för regional tillväxt och utveckling. Gemensamt för samtliga strategier är betydelsen av en väl fungerande kompetensförsörjning för hela länet. Kopplat till detta finns ofta målsättningar kring ökad utbildningsnivå men även målsättningar kring en ökad samverkan mellan utbildningsanordnare och arbetsgivare för bättre matchning på arbetsmarknaden. Utöver detta lyfts även länen behov av en ökad tillgänglighet och en väl fungerande infrastruktur och kollektivtrafik som en förutsättning för regionens utveckling då detta skapar förutsättningar för en ökad arbetspendling och regionförstoring.

Sammanfattningsvis kan sägas att dessa strategiska styrdokument syftar till att länsvis skapa goda förutsättningar för hög sysselsättning, god produktivitet, social sammanhållning samt hållbar tillväxt. Detta ligger helt i linje med EU:s tillväxtstrategi Europa 2020.

Strategierna har tagits fram i bred samverkan mellan olika aktörer såsom kommun, landsting, näringsliv, universitet, högskolor, intresseorganisationer och det civila samhället.

Det faktum att programmet utgår ifrån länens RUS/RUP säkerställer också ett tydligt underifrånperspektiv vilket är viktigt för att programmet ska ha ett aktivt regionalt ägarskap.

På samma sätt som Europa 2020 utgår ifrån en hållbar utveckling ska även Östra Mellansveriges regionalfondsprogram användas till insatser som bidrar till en smart, uthållig och integrerande tillväxt och samhällsutveckling. Konkret innebär det ett ökat samarbete över sektorsgränserna, samhällsnivåer och territorier för att bygga strukturer för en mer hållbar samhällsutveckling inom Östra Mellansverige och i relation till regioner runt Östersjön och i övriga Europa. Östra Mellansverige har även ambition att genom programmet bidra till Östersjöstrategins måluppfyllelse. Det innebär också att de horisontella kriterierna så som jämställdhet, miljö och integration genomgående i programmet kommer tolkas som tillväxtfrämjande faktorer. Konkret innebär detta att kriterierna kan inspirera till exempelvis nya affärsmodeller, idéer och koncept på hur service inom välfärdsektorn kan vitaliseras och förnyas samt övergripande bidra till en hållbarare samhällsstruktur.

Partnerskapsöverenskommelsen

Partnerskapsöverenskommelsen utgör det nationella strategiska ramverket för den kommande strukturfondsperioden och anger inriktning och prioriteringar som grund för fondernas användning. En nära koppling ska därför finnas till det operativa programmet. Analysen i Sveriges partnerskapsöverenskommelse betonar särskilt följande aspekter:

Sverige blir allt mer globaliserat och konkurrensutsatt, vilket ställer krav på välutbildad arbetskraft, högkvalitativ forskning och innovation samt välfungerande infrastruktur. Utbildningsnivå har stor betydelse för arbetsmarknadens, regionens och samhällets utvecklings- och omvandlingsförmåga. Det finns en regional obalans i fördelningen av högutbildade, vilket har konsekvenser för den långsiktiga regionala utvecklingen. FoU-investeringarna inom framförallt privat sektor behöver öka och den entreprenöriella kompetensen behöver utvecklas, inte minst på landsbygden samt bland ungdomar, kvinnor och utrikes födda. Profilering av framstående universitet och ökad samverkan med aktörer från näringslivet är vidare önskvärt.

Regeringen har en vision om att Sverige 2050 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären. Utmaningen är att kombinera tillväxt med en minskning av koldioxidutsläpp, vilket dock flera regioner har lyckats med under de senaste åren. Växthusgasutsläppen varierar stort regionalt, vilket huvudsakligen beror på skillnader i näringslivsstruktur. Inrikes transporter står för en tredjedel av utsläppen. Sverige påverkas kraftigt av ett förändrat klimat och konsekvenserna varierar med lokala och regionala förutsättningar. Exempelvis kommer översvämningsrisken i sjöar och vattendrag öka. Omställningsarbetet till ett mer hållbart energisystem och en hållbar näringslivsutveckling utgör en grund för teknik-, produkt- och tjänsteutveckling samt i förlängningen ökad sysselsättning och företagande.

Sysselsättningspolitikens viktigaste målsättning är att varaktigt öka sysselsättningen. Ökningen behöver främst ske i grupper med svag förankring på arbetsmarknaden, såsom unga och utrikes födda. Kvinnors sysselsättningsgrad behöver också öka. Ökande arbetslöshet under de senaste åren har slagit hårt mot alla regioner och befolkningsgrupper, men unga, utrikes födda, personer med funktionsnedsättning och

korttidsutbildade har drabbats särskilt. Långtidsarbetslösheten har också ökat och innebär i dag en betydande strukturell utmaning. Demografisk utveckling och åldrande befolkning medför problem med en långsiktigt hållbar arbetskraftsförsörjning.

Det finns en stor obalans i fråga om var i landet den ekonomiska aktiviteten är lokaliserad. Storstadsregionerna (Stockholm, Göteborg och Malmö) står tillsammans för 57 procent av BNP, men 40 procent av den reala BNP-tillväxten skedde utanför dessa regioner under perioden 2000–2010. De glesbefolkade delarna av landet har varaktiga utmaningar relaterade till den lokala marknadens funktionssätt och tillgängligheten till andra nationella och internationella marknader. Glesheten medför högre kostnader för offentliga och kommersiella servicefunktioner, som är viktiga för invånarna och det lokala näringslivet. Städerna har stor betydelse som utvecklingsmotorer för sina omgivande regioner. Det är därför viktigt att se på städer i ett funktionellt regionperspektiv. Brister i transportinfrastrukturen kan begränsa omställningen och internationaliseringen av det regionala näringslivet. Tillgång till bredband med hög överföringshastighet är en central faktor för att stimulera nya affärsmöjligheter, tjänster och innovationer. För landsbygd och andra glest befolkade regioner är goda elektroniska kommunikationer särskilt viktiga för tillväxt, företagande och boende.

Partnerskapsöverenskommelsen och kopplingen till Östra Mellansveriges operativa program

Analysen för Östra Mellansveriges visar, i likhet med den nationella analysen, att de demografiska utmaningarna och en åldrande befolkning kommer att ha betydelse för arbetskraftsförsörjningen framöver.[2] Analysen för Östra Mellansverige tar även fasta på utbildningens betydelse för arbetsmarknadens, regionens och samhällets utvecklings- och omvandlingsförmåga. Östra Mellansverige har, i likhet med riket, en inomregional obalans i utbildningsnivåerna vilket på sikt kan få konsekvenser för regionens utveckling.[3] I likhet med den nationella analysen ser även Östra Mellansverige stora utmaningar kring arbetslösheten framförallt hos vissa befolkningsgrupper, såsom unga, utrikes födda och korttidsutbildade.[4] Många av dessa strukturella utmaningar hanteras främst inom förslaget till regional handlingsplan för socialfonden även om de har bäring på samtliga valda tematiska mål och investeringsprioriteringar inom ramen för detta program. Exempelvis torde en ökad tillväxt för regionens näringsliv innebära ökad sysselsättning och förbättrade förutsättningar för ett minskat utanförskap.

Östra Mellansverige står sig starkt i internationella jämförelser kring innovationsklimat. Det finns dock stora inomregionala skillnader i tillgång till forskningsresurser som den nationella analysen även pekar på. Analysen visar på regionens starka och forskningsintensiva universitet samtidigt som företagets förmåga att attrahera FoU-investeringar behöver förbättras. Detta kan bl.a. ske genom en ökad samverkan med näringsliv och omgivande samhälle.[5] Östra Mellansverige ska inom ramen för detta program därför arbeta för att stärka och behålla Östra Mellansveriges position som ledande innovationsregion. Parallellt med denna utveckling visar även nationell samt regional analys att den entreprenöriella kompetensen behöver utvecklas och näringslivet ges rätt förutsättningar för tillväxt för att öka sysselsättningen i hela regionen. Satsningar som stödjer detta ingår även i programmet.

Att öka tillväxten utan att öka koldioxidutsläppen pekas i den nationella analysen och partnerskapsöverenskommelsen ut som en stor utmaning. Denna uppfattning delas av

Östra Mellansverige som är i behov av att minska utsläppen och förbättra energieffektiviseringen. Den regionala analysen visar att utsläppen av klimatpåverkande gaser i regionen per invånare är större i Östra Mellansverige än i riket som helhet. Störst potential till att minska utsläppen finns inom transportsektorn. Med sitt geografiska logistiska läge är Östra Mellansverige i behov av bättre strategiskt nyttjande av hållbara innovativa transportlösningar. Samtidigt finns den största potentialen för energieffektivisering i industrin och bostadssektorn.[6] Samtliga identifierade utmaningar styr valet av insatser i programmet.

Valda insatsområden för Östra Mellansverige

Östra Mellansverige har valt att prioritera följande tre tematiska mål tillika insatsområden. Dessa är:

- Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation.
- Att öka små- och medelstora företags konkurrenskraft.
- Att stödja övergången till koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer.

Valet av tematiska mål och investeringsprioriteringar baseras på och kan motiveras av den analys som tagits fram för regionen där styrkor, svagheter, hot och möjligheter pekas ut.

Härefter följer en kortare beskrivning av hur detta regionalfondsprogram för Östra Mellansverige 2014-2020 mer specifikt bidrar till Europas tillväxtstrategi utifrån de tre prioriterade områdena för Östra Mellansverige.

Insatsområde 1: Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

Europa 2020-strategin

En angelägen del av Europa 2020-strategin är smart tillväxt med ökad innovation, forskning samt ökad sysselsättningsnivå. En viktig åtgärd för att uppnå detta mål är att förbättra villkoren och tillgången till finansiering för forskning och innovation. Innovativa idéer bör även i ökad grad omvandlas till produkter och tjänster som skapar hållbar tillväxt och arbetstillfällen. EU:s flaggskeppsinitiativ, ”Innovationsunionen”, syftar till att Europa ska bli världsledande inom vetenskap och innovation. De hinder som för närvarande finns för att idéer ska nå marknaden ska avskaffas. Till dessa hör bland annat dyr patentering, marknadsfragmentering, långsamt sättande av standarder samt kompetensbrist. Offentliga sektorns, näringslivets, universitet och högskolor samt statens sätt att samarbeta behöver också förändras. Detta ska särskilt ske genom innovationspartnerskap mellan företag och europeiska institutioner, nationella och regionala myndigheter. På nationell nivå anger innovationsunionen bl.a. att medlemsstaten ska reformera nationella (och regionala) FoU- och innovationssystem för att främja spetskompetens och smart specialisering. Dessutom ska samarbeten mellan universitet, forskning och företag stärkas samtidigt som det gränsöverskridande samarbetet på områden där EU tillför mervärde ska öka. Samtliga strategiska program som ligger till grund för strukturfonderna 2014-2020 betonar att stärkt innovation och forskning är avgörande för en smart och hållbar tillväxt för alla.

Utpekade regionala utmaningar

I framtagna analys för Östra Mellansverige pekas ett antal regionala utmaningar ut som varit vägledande i framtagandet av programmet och som programmet har för avsikt att hantera. Dessa är:

- Behov av att skapa en fördjupad samverkan mellan akademi, näringsliv och samhälle för att bidra till en högre innovationsgrad
- Inomregionala skillnader vad gäller tillgång till forskningsresurser, och innovationsstödssystem
- Behov av ökad innovationskapacitet bland regionens små- och medelstora företag
- Företagens investeringar i FoU är relativt låga
- Investeringar i organisatoriska-, marknads- eller sociala innovationer är färre än investeringar i tekniska innovationer
- Svag kommersialisering av innovationer

Analysen visar att Östra Mellansverige (inklusive Stockholms län) står för en betydande andel av Sveriges totala FoU utgifter och rankas som en av de främsta innovationsregionerna inom EU. Dessutom har Östra Mellansverige ett antal utpekade[7] ledande forskningsinfrastrukturer och som ur svensk horisont lyfts fram att medverka i ESFRI-samarbeten.[8] Regionen har även mycket goda förutsättningar för innovation och förnyelse i jämförelse med flertalet europeiska regioner vilket bland annat kan förklaras med ett utbyggt innovationsstödssystem där universitet och högskolor, företagsinkubatorer, teknikparker, klusterplattformar och andra forskningsinstitutioner och innovationsplattformar utgör grunden. Östra Mellansveriges position innebär inte bara ett ansvar att förvalta, utan även ett krav att fortsätta utveckla innovationssystemet samt tillväxtskapande åtgärder och investeringar i innovativa företag i Östra Mellansverige.

Analysen visar att även om innovations- och företagsklimatet i Östra Mellansverige är mycket bra i jämförelse med många regioner i Europa är kommersialiseringen av innovativa produkter och utvecklingen av snabbväxande innovativa företag i Sverige och Östra Mellansverige under EU-genomsnittet. Orsakerna till detta kan bland annat förklaras med brister i samverkan mellan akademi och näringsliv, brister i befintlig innovationsstruktur och andra hinder för att underlätta en marknadsintroduktion. Analysen pekar även på att näringslivets förmåga till förnyelse och anpassning till ständigt förändrade omvärldsvillkor är av en avgörande betydelse för samhällets utveckling och en hållbar tillväxt. Här spelar regionens innovationskapacitet en avgörande roll för denna förnyelse.

Östra Mellansverige måste även fortsättningsvis ligga i framkant i innovationsarbetet för att skapa goda förutsättningar för en ökad konkurrenskraft och ex. förnyelse av näringslivet. För detta krävs en förbättrad innovationsstruktur med ett mer sammanhållet och stärkt innovationssystem i hela regionen för att öka innovationskapaciteten. För att bidra till att uppnå innovationsmålet i Europa 2020-strategin måste Östra Mellansverige dessutom arbeta för att mindre företag involveras i innovationsprocesser, öka antalet internationella samarbeten och öka innovationsarbetet i gränslandet mellan universitet och högskolor, näringsliv och samhälle. De olika innovationssystemen inom och mellan länen bör även kopplas samman på ett sätt som stärker hela Östra Mellansveriges samlade innovationskapacitet samt att samverkan mellan aktörer i Stockholm och övriga världen utvecklas. De läns- och regionövergripande innovationssystemen behöver även

stärkas i de delar av regionen som i dag har svaga förutsättningar att utveckla egna system.

Analysen visar att företagens investeringar i FoU är relativt låg och där investeringar görs så sker detta i ett fåtal större företag vilket bland annat kan bero på tillgång till kapital för innovation och forskningsinvesteringar.

Det finns även en tydlig inriktningskoncentrering av de investeringar i innovation som sker inom Östra Mellansverige, där teknisk innovation utgör merparten av investeringarna. Detta tros beror på den starka industritraditionen som präglat regionen under lång tid. Organisatoriska eller marknadsinnovationer är något svagare och de sociala[9] samt ekologiska innovationerna är de förhållandevis minst utvecklade områdena och måste stärkas ytterligare.

Insatserna behövs även för att möta utmaningar som klimatförändringar, energi- och resurseffektivitet samt hälsa och demografiska förändringar, i enlighet med Europa 2020-strategin. Analysen pekar även bland annat ut de förhållandevis starka kunskapscentra inom energi- och miljöteknik som finns i regionen vilket medför att det finns goda förutsättningar att introducera ny teknik som minskar utsläppen och öka energieffektiviseringen.

Erfarenheter från föregående period

Erfarenheter från föregående period visar att entreprenörskapsinsatser som drevs integrerat med innovationsprojekt var mer framgångsrika än projekt som endast fokuserade på entreprenörskap i sig. Likväl framstår insatserna för regionala innovationsmiljöer som nyskapande och framgångsrika. Erfarenheterna visar på nödvändigheten för Östra Mellansverige att genomföra insatser där innovation och entreprenörskap integreras för att exempelvis skapa förutsättningar för en ökad kommersialisering av forskning och innovation. Högskolor och universitet har varit de dominerande ägarna av innovationsprojekten och det behövs ett mer experimenterande av ägandet för att stärka innovationslogiken. Strukturfondsprojekten har även bidragit till att kunskap på ett bättre sätt sprids mellan de regionala innovationssystemen vilket har varit positivt. Detta ska adresseras i programmet genom en breddad syn på innovation, att stärka innovationsmiljöerna i regionen samt att stärka innovationsarbetet i gränslandet mellan olika branscher och områden.

Samordning och koppling mot andra program

Det är viktigt att se kopplingen mellan olika program och satsningar för att samverka och skapa synergieffekter mellan olika insatser. Programmet har inom insatsområdet tydliga kopplingar till andra strukturfonder, sektorsprogram och territoriella samarbetsprogram såsom socialfonden, det nya forsknings- och innovationsprogrammet Horisont 2020 och Central Baltic som likt detta program prioriterat tematiskt område 1. Programmets aktiviteter inom insatsområdet ska även kunna komplettera satsningar som genomförs i det nationella regionalfondsprogrammet 2014-2020.

Insatsområde 2: Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft

Europa 2020

I spåren av den ekonomiska krisen är Europa i behov av en ökad sysselsättning. Kommissionen uppmanar därför till att stödja framväxt av nya företag genom stöd till entreprenörskap och innovation. Detta lyfts även i det nationella reformprogrammet (2013) för genomförande av Europa 2020-strategin. Entreprenörskap handlar inte endast om företagsamhet utan kan mycket väl även handla om att hitta sätt för ett smartare genomförande, nya former för lärande, experimenterande och delaktighet inom alla sektorer och sammanhang.

Ett av målen i Europa 2020-strategin är att eftersträva en höjning av sysselsättningsgraden till 75 % för kvinnor och män i åldrarna 20-64 år vilket är ett sätt för att nå det övergripande målet om inkluderande tillväxt. För att nå detta och övriga mål är det viktigt med väl utbyggda strukturer för att företag ska kunna starta och utvecklas. Ett utpekade hinder för tillväxt är även svårigheten att hitta kompetent arbetskraft. Bättre matchning mellan behov och efterfrågan av kompetent personal är ett viktigt åtgärdsområde och investeringar behövs i kunskap och kompetens. Investeringar i detta stöds även av EU:s flaggskeppsinitiativ ”En agenda för ny kompetens och nya arbetstillfällen”.

I likhet med EU:s flaggskeppsinitiativ ”En industripolitik för en globaliserad tid” prioriterar regionalfondsprogrammet för Östra Mellansverige att öka sysselsättningen och bidra till en hållbar tillväxt. Det sker genom att regionalfonden både ska stödja och bevara ett starkt, diversifierat och konkurrenskraftigt näringsliv, där främjande av tillväxten i de små och medelstora företagen står i centrum. Målsättningen är att förverkliga ett mer gynnsamt företagsklimat genom att avlägsna hinder, dra nytta av globaliseringen samt underlätta kommersialiseringen av innovationer. Här ingår även att säkerställa den långsiktiga kompetensförsörjningen till små och medelstora företag. Samma grupp av företag är också i behov av fungerande strukturer för riskkapital och stöd för ökad internationalisering.

Utpekade regionala utmaningar

I framtagen analys för Östra Mellansverige pekas ett antal regionala utmaningar ut som varit vägledande i framtagandet av programmet och som programmet har för avsikt att hantera. Dessa är:

- Låg andel nyföretagande jämfört med riket
- Fyra av fem län i Östra Mellansverige ligger under riksgenomsnittet av andel små och medelstora företag som är internationaliserade.
- Låg tillväxtvilja hos regionens små- och medelstora företag
- Behov av externt ägarkapital

De små och medelstora företagen har fått en växande betydelse globalt, nationellt och även inom Östra Mellansverige. Här skapas i allt högre grad de nya arbetstillfällena och även nya former av tjänster och produkter som följer av en samhällsekonomi i omvandling. Även om industrisektorn överlag successivt minskat sin andel av sysselsättningen har underleverantörerna, både tillverkande företag men framförallt tjänsteföretag, vuxit till antal och står också för en ökad andel av sysselsättningen.

Analysen visar att sysselsättningstillväxten tenderar att bli mer beroende av att ett ökat antal verksamheter etableras, i takt med att den genomsnittliga storleken på arbetsstället

har blivit mindre. Analysen visar även att det är inom kategorin tjänsteföretag, främst de mindre och medelstora, som den stora tillväxtpotentialen bedöms finnas, både vad gäller ökad omsättning och behov av fler anställda. Samtidigt visar analysen att tillväxtviljan hos små- och medelstora företag ligger under riksgenomsnittet och andelen företag som upplever tillgången på externt ägarkapital som ett hinder för tillväxt är högre i Östra Mellansverige än i riket.

Internationaliserade små och medelstora företag har högre tillväxtvilja än andra företag. Internationalisering innebär även nya möjligheter för företag att hitta nya marknader och skapar förutsättningar för tillväxt. På kort sikt kan internationalisering bidra till ökad försäljning medan det på längre sikt kan innebära förnyelse och innovationskraft i företagen. Fyra av fem län i Östra Mellansverige ligger dock under riksgenomsnittet av andel små och medelstora företag som är internationaliserade.

För att lösa regionens utmaningar behövs långsiktiga förutsättningar för att stärka företagens tillväxt. Dessa förutsättningar kan skapas genom ett ökat entreprenörskap och förbättrat företagsklimat, men även genom en ökad tillgång på rätt kompetens, ökad tillgång till regionalt riskkapital samt internationalisering. För att ytterligare utveckla arbetet gäller det även att skapa förutsättningar för att utveckla socialt företagande och social ekonomi[10], vilket är något Kommissionen uppmanar till i flera strategiska dokument,[11] och dra nytta av den sysselsättningsökning som kan komma av omställningen mot en mer grön ekonomi.

Erfarenheter från föregående period

Erfarenheter från föregående period visar bl.a att näringslivets medverkan var låg samt att genomförda riskkapitalprojekt har varit lyckosamma. Östra Mellansveriges insatser kommer därför ha för avsikt att tydligare utgå ifrån näringslivets behov i att främja företagens tillväxtvilja och internationalisering. Erfarenheterna kring genomförda riskkapitalprojekt innebär fortsatta satsningar för att skapa externt ägarkapital.

Samordning och koppling mot andra program

Det är viktigt att se kopplingen mellan olika program och satsningar för att samverka och skapa synergieffekter mellan olika insatser. Programmet har inom insatsområdet tydliga kopplingar till andra sektorsprogram, territoriella samarbetsprogram men även socialfond och länsvisa genomförandestrategier för landsbygdsprogram. Exempel på program är ”Erasmus plus” för utbildning och kompetensförsörjning, ”Central Baltic” samt ”COSME” vars syfte är att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag.

Programmets aktiviteter inom insatsområdet ska även kunna komplettera satsningar som genomförs i det nationella regionalfondsprogrammet 2014-2020.

Insatsområde 3: Att stödja övergången till koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer

Europa 2020

Östra Mellansverige ska i enighet med Europa 2020-strategins målsättningar hjälpa EU att nå energi- och klimatmålen ”20/20/20”, d.v.s. minska växthusgasutsläppen med minst 20 % från 1990 års nivåer, öka andelen förnybara energikällor till 20 % samt höja energieffektiviteten med 20 %. I Europa 2020-strategin pekas ett antal samhällsutmaningar ut som speciellt viktiga att arbeta med kopplat till energi- och transportområdet. Dessa är bland annat ren, säker och effektiv energiförsörjning, resurseffektivitet och hushållning med råvaror samt smarta, gröna och integrerade transporter.

EU:s flaggskeppsinitiativ, ”Ett resurseffektivt Europa”, syftar till att främja den ekonomiska utvecklingen samtidigt som resursanvändning minskas. Initiativet visar även på vikten av att se transportsektorn som en tillväxtfrämjande sektor samtidigt som koldioxidutsläppen från den måste minskas. Bland annat är ett mål att utveckla en smart, uppgraderad och helt sammankopplad transport- och energiinfrastruktur. Initiativet ska också bidra till att finna nya möjligheter för innovation och tillväxt i gröna näringar samt investera i energieffektivt byggande. Flaggskeppsinitiativet ligger helt i linje med målen för Östra Mellansveriges offentliga organ som har satt upp mål som överensstämmer med eller är ambitiösare än de nationella och Europeiska klimat- och energimålen.

Sverige och Östra Mellansverige ligger redan i framkant på området förnybar energi, energieffektivitet och minskade koldioxidutsläpp i jämförelse med många regioner i EU. Enligt analysen anses regionen också ha stor potential till förbättringar när det gäller bland annat energieffektivitet och ökad produktion av förnybar energi samt minskade utsläpp från transporter.

Utpekade regionala utmaningar

I framtagen analys för Östra Mellansverige pekas ett antal regionala utmaningar ut som varit vägledande i framtagandet av programmet och som programmet har för avsikt att hantera. Dessa är:

- Utsläppen av klimatpåverkande gaser i regionen per invånare är större i Östra Mellansverige än riksgenomsnittet
- Potential till förbättrad energieffektivitet
- Omfattande användning av fossila bränslen
- Behov av ett hållbart transportsystem för att minska koldioxidutsläppen

Östra Mellansverige består av stora arbetsmarknadsområden med god tillgång på arbetskraft, jobb, spetskompetens och kapital. Detta gör dem attraktiva för såväl inflyttare som pendlare och analysen visar att Östra Mellansverige är en region med stor arbetspendling. Trots att användningen av kollektivtrafik ökat i regionen är bil det i särklass vanligaste färdmedlet. Östra Mellansverige står även inför utmaningar gällande bebyggelsestruktur och samhällsplanering i stort. Stora bostadsbestånd är i behov av renovering samtidigt som nybyggnationer behöver bli energieffektivare. Samplanering med övrig offentlig infrastruktur behövs för att skapa förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling. I analysen pekas Östra Mellansverige samtidigt ut som ett nav för godshantering i Sverige. En betydande andel av miljöutsläppen kan härledas till regionens transporter. För att på ett mer systematiskt sätt kunna minska dessa utsläpp behöver regionens gods- och persontransporter inklusive regionens transportinfrastruktur

med alla tillhörande trafikslag och transportnoder utvecklas, integreras och samplaneras på helt nya sätt.

För att minska de miljöskadliga utsläppen och främja en hållbar framtid behöver Östra Mellansverige satsa mer på att finna hållbara alternativ samt ställa om till effektiv och förnybar energi inom industri- och transportsektorn. En av utmaningarna ligger i att främja en aktiv regionförstoring, som i hög grad drivs av kommunikationer, för en ökad tillväxt och samtidigt minska koldioxidutsläppen.

Energipriserna (inklusive skatter och avgifter) påverkar i hög grad intresset för energieffektivisering. Svenska energipriser har i ett europeiskt perspektiv varit låga och därför har industrier och företag en förhållandevis hög energianvändning. Detta gäller speciellt användning av el, vilket gör att företagens konkurrensförmåga blir sämre vid stigande energipriser. För att nå uppsatta klimatmål är det samtidigt viktigt att aktivt stödja en omställning till en koldioxidsnål ekonomi genom att på olika sätt främja ökad användning av koldioxidsnål teknik, energi- och resurseffektivitet och användningen av förnybar energi i små och medelstora företag.

En av de grundläggande pusselbitarna i ett hållbart samhälle är att nå en energi- och resurseffektivitet inom alla samhällssektorer. Utveckling och införande av energi- och klimateffektiv teknik, beteendeförändringar samt samhällsplaneringsinsatser är alla nödvändiga åtgärder för att stödja övergången till en hållbar samhällsstruktur och därmed en koldioxidsnål ekonomi. Utmaningarnas omfattning och behovet av en snabb omställning ställer krav på en högre grad av helhetstänkande. Regionen behöver hitta gemensamma och kostnadseffektiva lösningar som löser flera problem samtidigt.

Erfarenheter från föregående period

Föregående period innehöll inte ett specifikt insatsområde för att bidra till en mer koldioxidsnål ekonomi. Däremot visar erfarenheterna att infrastrukturmedlen som satsas bör riktas mot innovativa lösningar och insatser som minskar trafikefterfrågan och förbättrar utnyttjandet av befintliga infrastruktur och inte läggs på fysiska investeringar. Fysiska investeringar i infrastruktur kommer därför inte att tillåtas utan den innovativa, effektiviseringsökande ansatsen kommer att vara vägledande för programmet. Erfarenheter visar även att hävstångseffekten för det horisontella kriteriet kring miljömässig hållbar utveckling har använts med goda resultat. Östra Mellansverige avser att genom insatsområdet utveckla dessa goda erfarenheter.

Samordning och koppling mot andra program

Det är viktigt att se kopplingen mellan olika program och satsningar för att samverka och skapa synergieffekter mellan olika insatser. Detta gäller såväl nationella som europeiska program. Programmet har inom insatsområdet tydliga kopplingar till andra sektorsprogram, såsom ”Life” och gränsöverskridande samarbetsprogram såsom ”Central Baltic”. Programmets aktiviteter inom insatsområdet ska även kunna komplettera satsningar som genomförs i det nationella regionalfondsprogrammet 2014-2020.

Behov och utmaningar kopplat till städerna som geografi

I Östra Mellansverige finns merparten av Sveriges större städer. Dessa städer är viktiga noder och stödjepunkter i en funktionellt sammanhängande region kring Mälardalen och ett direkt behov är att knyta dessa närmare varandra. Det är på denna flerkärniga struktur som Östra Mellansverige vill bygga sin regionala attraktivitet och konkurrenskraft. Kring de större städerna pågår en betydande regionförstoring där de större städerna är viktiga motorer för hållbar tillväxt i hela regionen. Den stora utmaningen ligger i att stärka dessa städer i deras roll som noder och motorer inom sina respektive arbetsmarknadsområden. I takt med att arbetsmarknadsområdenas geografi växer så behöver de större städerna samtidigt bidra till att även mindre kringliggande städer och omland stärks. På så vis kan akuta problem liksom långsiktiga utmaningar hanteras på ett smartare, hållbarare och mer socialt inkluderande sätt städerna emellan.

Städerna är viktiga som aktörer då de framför allt kan vara bärare av insatser där man systematiskt tar tillvara det potentiella entreprenörskapet bland grupper som i dag står utanför arbetsmarknaden. En ökad företagsamhet, tillväxt och sysselsättning kan i sig vara en väg att minska klyftor och utanförskap som inte minst regionens städer brottas med. Att främja denna tillväxt bland företagen kan alltså även ses som ett sätt att bidra till den hållbara samhällsutvecklingen, där staden är en geografi.

Den täthet av människor, företag, offentliga verksamheter etc. som kännetecknar städerna gör att de sitter på en enorm potential att utveckla exempelvis system för hållbar tillväxt. Det är inom och runt de större städerna som klimatutmaningarna märks allra tydligast, men det är också här potentialen är som störst för att hitta hållbara lösningar. Energieffektivisering i byggnader, näringsliv och offentlig sektor, förnybar energi och klimatsmarta transporter med minskade utsläpp är utmaningar som städerna särskilt kan hantera. De mest angelägna utmaningarna handlar om att utifrån strategier och planer för hållbar utveckling skapa plattformar för ett ömsesidigt utbyte erfarenheter och lösningar som kan både minska riskerna i samband med nya satsningar och påskynda omställningstakten genom delade kostnader mellan de enskilda städerna. De konkreta utmaningarna, som omnämns i analysen, hanteras enligt städerna själva bäst i nätverk.

Det operativa programmets miljöpåverkan

Östra Mellansveriges operativa program för regionalfonden ska på ett sammanhängande sätt driva på en samhällsomvandling där tillväxtpotentialen används för att nå en förbättrad miljö och en minskad klimatpåverkan. Hållbarheten i aktiviteterna ligger i att aktiviteterna inom de olika insatsområdena ska vara utformade på ett sådant sätt att de kan stödja/komplettera varandra.

På kort sikt innebär detta att insatsområdet ”Koldioxidsnål ekonomi” rimligen ger tydligast effekt på miljön och klimatet. Satsningar på innovation och forskning ska stärka samhällsomvandlingen i samma riktning men här blir effekterna synliga på något längre sikt. Även i satsningarna på små och medelstora företags konkurrenskraft ska miljödriven tillväxt främjas, även om effekterna troligen kan utläsas först på lång sikt.

Genomförandet av programmet

Programmet ska bidra till strukturomvandling med inriktning mot en smart, hållbar tillväxt för alla. Hållbarheten och strukturell påverkan uppnås först om planeringsrutiner, resurser och aktiviteter tillåts samspela. För att nå dit är det viktigt att aktiviteter i programmet tillåts understödja eller komplettera varandra för att skapa synergieffekter dem emellan samt att kopplingen även finns till andra fonder och program. En långsiktig hållbar struktur för genomförandet av strukturfonderna kräver även att arbetet organiseras på ett sätt så att det skapas förutsättningar för ett lärande mellan alla involverade parter. Detta är i sin tur en förutsättning för att de mer långsiktiga effekterna ska kunna bedömas. Utvärderingar och resultat av följeforskningsinsatser gjorda under programperioden 2007-2013 visar med all tydlighet behovet av att bättre ta tillvara gjorda erfarenheter. Det är vanligt att det framförallt brustit i återkopplingen mellan avslutade projekt och nya satsningar. Det har också funnits stora brister när det kommer till att dra lärdomar av projektens många gånger svaga inverkan på befintliga strukturer. Det är därför viktigt att lärdomar från alla beviljade och genomförda projekt systematiskt tas tillvara av de regionalt tillväxtansvariga organisationerna i de fem länen, förvaltande myndighet samt strukturfondspartnerskapet.

De regionalt tillväxtansvariga organisationerna i de fem länen, förvaltande myndighet samt strukturfondspartnerskapet bör på alla ovan nämnda områden sträva efter att ständigt utveckla och förbättra samarbetsformerna sinsemellan för att nå en effektivare process och ett bättre genomförande av regionalfonden.

Förhandsutvärdering av förslag till regionalfondsprogram för Östra Mellansverige 2014-2020

Tillväxtanalys har fått regeringens uppdrag att utföra en förhandsutvärdering (ex-ante utvärdering) av förslagen till operativa program för regionalfonden. Tillväxtanalys har under programskrivningsprocessen gett Östra Mellansverige synpunkter på framtaget programutkast samt i slutskedet av processen även utfört en bedömning av förslaget på operativt program.

Under programskrivningsprocessen har det kontinuerligt förts en dialog med Tillväxtanalys utifrån de bedömningar och kommentarer som har funnits i det material som delgivits Östra Mellansverige från juni fram till september 2013. Framförallt har bedömningarna och kommentarer gällt hanteringar av programlogik, val av indikatorer, målvärden etc. Östra Mellansverige har beaktat dessa kommentarer så långt detta var möjligt.

Den ex ante-utvärdering som kom regionerna till del i november 2013 innefattade även en del kritiska omdömen angående otydlighet i målgrupper och tänkta stödmottagare. Tydligare skrivningar kring detta fördes omgående in i programmet.

Under januari och februari 2014 har samtliga indikatorer fastställts vilket har underlättat och förstärkt kontakten med både Tillväxtanalys och Tillväxtverket för att säkerställa en väl sammanhängd programlogik med resultatfokus. Samtliga slutliga bedömningar lämnade från Tillväxtanalys till Östra Mellansverige har tagits i beaktande i färdigställandet av det slutgiltiga operativa programmet.

[1] EU-fonder som ingår i den gemensamma strategiska ramen är Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden.

[2] *Analys för strukturfonderna Östra Mellansverige, Strukturfondsperioden 2014-2020*, s. 14

[3] Ibid, s. 38

[4] Ibid, s. 35

[5] Ibid, s. 26-29

[6] *Analys för strukturfonderna Östra Mellansverige, Strukturfondsperioden 2014-2020*, s. 68

[7] *Vetenskapsrådets guide till infrastrukturen 2012* (Vetenskapsrådet 2011:8), Appendix

[8] *The European Roadmap for Research Infrastructures (ESFRI)*

[9] Social innovation definieras här som en helt ny tjänst eller produkt som skapas inom den sociala ekonomin.

[10] Definieras här som icke offentliga organisationer med samhällliga mål.

[11] Europa 2020 strategin, Initiativ för social företagande (SBI), GSR etc.

1.1.2 Motivering till valet av tematiska mål och motsvarande investeringsprioriteringar som gäller partnerskapsöverenskommelsen, och som bygger på att man fastställt regionala och i tillämpliga fall nationella behov, inklusive sådana behov som fastställts i relevanta landsspecifika rekommendationer, antagna i enlighet med artikel 121.2 i EUF-fördraget, och relevanta rådsrekommendationer, antagna i enlighet med artikel 148.4 i EUF-fördraget, och med hänsyn till förhandsutvärderingen.

Tabell 1: Motivering till valet av tematiska mål och investeringsprioriteringar

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
01 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	1a - Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse	<ul style="list-style-type: none"> • Behov av att skapa en fördjupad samverkan mellan akademi, näringsliv och samhälle för att bidra till en högre innovationsgrad • Inomregionala skillnader vad gäller tillgång till forskningsresurser, och innovationsstödssystem • Behov av ökad innovationskapacitet bland regionens små- och

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
		<p>medelstora företag</p> <ul style="list-style-type: none"> • Företagens investeringar i FoU är relativt lågt • Investeringar i organisatoriska-, marknads- eller sociala innovationer är färre än investeringar i tekniska innovationer • Svag kommersialisering av innovation
01 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål	<ul style="list-style-type: none"> • Behov av att skapa en fördjupad samverkan mellan akademi, näringsliv och samhälle för att bidra till en högre innovationsgrad • Inomregionala skillnader vad gäller tillgång till forskningsresurser, och innovationsstödssystem • Behov av ökad innovationskapacitet bland regionens små- och medelstora företag • Företagens investeringar i FoU är relativt lågt • Investeringar i organisatoriska-, marknads- eller sociala innovationer är färre än investeringar i tekniska innovationer • Svag kommersialisering av innovation
03 - Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser	<ul style="list-style-type: none"> • Låg andel nyföretagande jämfört med riket • Låg tillväxtvilja hos regionens små- och medelstora företag • Behov av externt ägarkapital • Fyra av fem län i Östra Mellansverige ligger under riksgenomsnittet av andel små och medelstora företag

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
		som är internationaliserade
03 - Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)	3b - Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering	<ul style="list-style-type: none"> • Låg andel nyföretagande jämfört med riket • Låg tillväxtvilja hos regionens små- och medelstora företag • Behov av externt ägarkapital • Fyra av fem län i Östra Mellansverige ligger under riksgenomsnittet av andel små och medelstora företag som är internationaliserade
04 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag	<ul style="list-style-type: none"> • Utsläppen av klimatpåverkande gaser i regionen per invånare är större i Östra Mellansverige än riksgenomsnittet • Potential till förbättrad energieffektivitet • Omfattande användning av fossila bränslen • Behov av ett hållbart transportsystem för att minska koldioxidutsläppen
04 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn	<ul style="list-style-type: none"> • Utsläppen av klimatpåverkande gaser i regionen per invånare är större i Östra Mellansverige än riksgenomsnittet • Potential till förbättrad energieffektivitet • Omfattande användning av fossila bränslen • Behov av ett hållbart transportsystem för att minska koldioxidutsläppen

1.2 Motivering för fördelningen av medel

Motivering för fördelningen av medel (unionens stöd) till varje tematiskt mål och i tillämpliga fall investeringsprioriteringar, i enlighet med kraven på tematisk koncentration, och med hänsyn till förhandsutvärderingen.

Tematiskt mål 1

I detta program avsätts 38,4 % av EU-medlen till det tematiska målet 1; ” Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation”. Forskning och innovation är ett prioriterat område utifrån politiska prioriteringar och identifierade behov i regionen. EU-kommissionen har även poängterat vikten för Sverige att stärka sin position som en ledande innovationsnation.[12]

Medlen ska primärt användas till satsningar som syftar till att stärka innovationssystemen inom Östra Mellansverige för att skapa förutsättningar för en ökad innovationsförmåga i hela regionen. Detta uppfattas som en av de mest strategiskt viktiga investeringar som kan göras med hjälp av medel från regionalfonden och har därför den största posten av programmets medel. Satsningarna kräver dessutom förhållandevis stora resurser under en längre tid för att strukturerna ska bli bestående. Erfarenheter från föregående period visar även att innovationsinsatser gett goda resultat vilket även kan motivera den höga andel medelstillelningen. Det tematiska målet öppnar även upp för privat medfinansiering upp till en nivå på 3 %.

Tematiskt mål 3

”Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft” tilldelas på motsvarande sätt 33,2 % av programmets medel. Medlen ska primärt användas till att möjliggöra tillväxt i små och medelstora företag. Skälen till medelsfördelningen bygger på Kommissionens uppmaning att fördela medel till satsningar som syftar till framväxt av nya företag genom stöd till entreprenörskap och innovation. Skälen är även en stark politisk vilja i Östra Mellansverige att fördela en stor andel medel i regionalfondsprogrammet till entreprenörskapsinsatser då dessa av erfarenhet visat sig ha god effekt. Analysen visar även att de små och medelstora företagen har fått en växande betydelse inom Östra Mellansverige då det i allt högre grad är här nya arbetstillfällena skapas. Dessa företag måste ges de rätta långsiktiga förutsättningarna för tillväxt, både gällande antalet anställda och omsättning vilket motiverar den relativt höga tilldelningen av resurser till detta tematiska mål. Företagen behöver även få tillgång till riskkapital, säkerställa kompetensförsörjningen/det livslånga lärandet och slutligen öka företagens möjligheter till internationalisering vilket är insatser som stöds i programmet. Att riskkapitalsatsning ligger inom det tematiska målet motiverar ytterligare den procentuella fördelningen av programmets medel. Det tematiska målet öppnar även upp för privat medfinansiering upp till en nivå på 3 %.

Tematiskt mål 4 [13]

Till det tematiska målet 4, ”Stödja övergången till koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer” avsätts 24,4 %. Insatsområdet är nytt för regionen vilket innebär att det inom området idag finns lite erfarenhet kring att angripa utmaningarna genom regionalfondsinsatser. Detta kan motivera valet av en lägre andel tilldelade medel för det tematiska målet. Områdets lägre andel av tilldelade medel grundar sig även i den fokusering till insatser som planeringsunderlag, förstudier och liknande som görs i programmet vilket anses vara mindre kostnadskrävande än ex. fysiska investeringar. Detta insatsområde stötts även upp med de satsningar som genomförs i det nationella regionalfondsprogrammet genom att en övervägande del av medlen där går till detta insatsområde. Då miljö även ses som ett horisontellt mål finns potential att använda minskade koldioxidutsläpp och en förbättrad miljö som en möjlighet och hävstång för hållbar tillväxt även inom andra tematiska mål. Detta motiverar valet av en lägre andel av programmets totala tilldelade medel. Det tematiska målet öppnar även upp för privat medfinansiering upp till en nivå av 2 %.

Östra Mellansverige har valt att fördela 71,6 % av programmets medel till tematiskt mål 1 och 3 och resterande 24,4 % till tematiskt mål 4 vilket följer EU-kommissionens riktlinjer kring fördelningen av medel.

Motivering till vald nivå av privat medfinansiering

Eftersom regionalfondsprogrammet bland annat har för avsikt att bidra till en ökad konkurrenskraft bland små och medelstora företag finns en poäng i att involvera dessa företag i genomförandet av tänkta aktiviteter på ett bättre och mer effektivt sätt. Östra Mellansverige anser därför att det i denna programperiod är viktigt att tillåta privat medfinansiering i programmet. Detta skapar incitament för att bjuda in deltagare att finansiellt bidra till projekt och därmed även styra, delta och mer aktivt ta del av projektets aktiviteter och resultat. Privat medfinansiering kan ge mervärden genom ett bredare och ökat engagemang för medverkande från näringslivet samt andra intressenter som programmet har för avsikt att utveckla.

Utifrån tidigare erfarenheter från föregående perioder, där den privata medfinansieringen varit starkt begränsad, har Östra Mellansverige valt att lägga procentsatserna kring den privata medfinansieringen på relativt låga nivåer. De avgörande skälen till detta är att regionalfonden först under denna programperiod öppnar upp för denna möjlighet. Någon tidigare erfarenhet av vilka nivåer som kan uppfattas som realistiska med nuvarande regelverk finns alltså inte att relatera till. Till detta bör läggas erfarenheter kring den administrativa börda för enskilda företag privat medfinansiering kan ge, vilket kan ha viss avskräckande effekt på vissa företag. Under föregående period var andelen privat medfinansiering av den totala tilldelningen medel 0,9 % för området ”innovativa miljöer”, 0,4 % för området ”entreprenörskap” (exkl. företagsstöd) och 3,4 % för området ”tillgänglighet” (endast ett projekt). Dessa låga nivåer motiverar en fortsatt modest nivå kring den privata medfinansiering samtidigt som det uppmanar till önskad ökning denna programperiod.

Östra Mellansverige har valt att budgetera för privat medfinansiering för samtliga insatsområden då det finns potential för involvering från näringslivet och övriga intressenter inom samtliga områden. Att nivåerna skiljer sig mellan insatsområdena beror på insatsområdets andel av programmets totala budget. De två första

insatsområdena har en större andel av den totala budgeten och har därför en högre procentsats än insatsområde tre.

[12]

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/pdf/partnership/sv_position_paper_sv.pdf

[13] Insatserna med stöd av ESI-fonderna förväntas fokusera på samma områden utifrån de regionala specialiseringar som finns, och förväntas utgöra en värdefull del av Sveriges insatser inom SET-planarbetet.

Tabell 2: Översikt av det operativa programmets investeringsstrategi

Prioriterat område	Fond	Unionens stöd (i euro)	Proportion av unionens totala stöd till det operativa programmet	Tematiskt mål – Investeringsprioritering – Särskilt mål	Gemensamma och programspecifika resultatindikatorer för vilka ett mål har fastställts
1	ERDF	26 888 318,00	38.40%	<p>▼ 01 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation</p> <p>▼ 1a - Att förbättra forsknings- och innovationsinfrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse</p> <p>▼ 1 - Stärkt samarbete för ökad innovationskapacitet i små och medelstora företag i alla delar av Östra Mellansverige</p> <p>▼ 1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål</p> <p>▼ 1 - Ökad innovationsverksamhet för små och medelstora företag med tillväxtambitioner och förutsättningar för kommersialisering av innovationer i näringslivet.</p>	[6, 4]
2	ERDF	23 247 192,00	33.20%	<p>▼ 03 - Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)</p> <p>▼ 3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser</p> <p>▼ 1 - Ökad tillväxt i regionens små och medelstora företag</p> <p>▼ 3b - Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering</p> <p>▼ 1 - Fler växande företag som är aktiva på den internationella marknaden.</p>	[7, 0305, 21, 3]
3	ERDF	17 085 286,00	24.40%	<p>▼ 04 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer</p> <p>▼ 4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag</p> <p>▼ 1 - Minskad klimatpåverkan genom att företagens användning av fossilbaserade energikällor minskar samtidigt som deras energianvändning blir effektivare.</p>	[5, 0402, 0404, 0405]

Prioriterat område	Fond	Unionens stöd (i euro)	Proportion av unionens totala stöd till det operativa programmet	Tematiskt mål – Investeringsprioritering – Särskilt mål	Gemensamma och programspecifika resultatindikatorer för vilka ett mål har fastställts
				<ul style="list-style-type: none"> ▼ 4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn ▼ 1 - Minskade koldioxidutsläpp och ökad energieffektivitet inom bostad-, transport- och offentlig sektor. 	
4	ERDF	2 800 866,00	4.00%	12 - Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden.	[]

2. INSATSOMRÅDEN

2.A BESKRIVNING AV INSATSOMRÅDEN ANDRA ÄN TEKNISKT STÖD

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	1
Insatsområdets rubrik	Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Totalt	

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	1a
Investeringsprioriteringens rubrik	Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Stärkt samarbete för ökad innovationskapacitet i små och medelstora företag i alla delar av Östra Mellansverige
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Stärkt innovationskapacitet och samverkansstrukturer i hela Östra Mellansverige Insatserna i programmet förväntas resultera i förstärkta innovationssystem och samverkansstrukturer. Systemet ska bidra till ökad samverkan mellan universitet, högskolor, företagsinkubatorer, teknikparker, andra forskningsinstitutioner och innovationsplattformar samt små- och medelstora företag. Detta gäller även i delar av regionen som i dag har svaga förutsättningar att utveckla egna system. Genom detta ska även aktiviteterna resultera i stärkta innovationsmiljöer som stärker Östra Mellansveriges samlade innovationskapacitet.</p> <p>Smart specialisering och utveckling av kluster med nationell och global bärkraft Genom programmet förväntas Östra Mellansveriges uppnå en förstärkning, utveckling och utvidgning av identifierade styrkeområden och klusterinitiativ. Insatserna kan även bidra till att nya initiativ kan växa fram som stärker Östra Mellansveriges hållbara tillväxt och konkurrenskraft.</p> <p>Etablering av demonstrationsmiljöer, testbäddar och innovationsslussar Genomförda aktiviteter ska resultera i nya och utvecklade test- och demonstrationsmiljöer som möjliggör ökad samverkan och bidrar till att produkter, tjänster, processer och lösningar snabbare tillämpas.[1]</p> <p>[1] Insatserna under detta tematiska mål är i linje med regionens strategier för smart specialisering, vilket för närvarande</p>

	framgår av följande regionala program och strategier: ”Uppländsk drivkraft 3.0”, ”Regionalt utvecklingsprogram Västmanlands län 2007-2020”, ”Utvecklingsstrategi för Örebroregionen”, ”Sörmlandsstrategin 2020”, ”Regionalt utvecklingsprogram 2030 för Östergötland”, ”Affärsplan Västmanland, Innovationskraft Sörmland 2020”, ”Smart specialisering Östergötland och Innovationsstrategier för Örebro och Uppsala”.
--	--

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Stärkt samarbete för ökad innovationskapacitet i små och medelstora företag i alla delar av Östra Mellansverige						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
6	Andel företag som samarbetar i sin innovationsverksamhet (produkt- eller processinnovation) med 10-249 anställda	Procent	Mer utvecklade	45,36	2010	46,27	Statistiska centralbyrån, rapporten "Regional innovationsstatistik i Sverige"	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	1a - Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse
<p>Tänkta stödmottagare inom denna investeringsprioritering är främst aktörer inom regionens innovationsstödjande system, såsom universitet och högskolor, lokala och regionala offentliga aktörer men även företagsorganisationer, branchnätverk/branchorganisationer. Ambitionen med nedan listade aktiviteter är att stärka och utveckla innovationsstödjande strukturer i Östra Mellansverige. Med detta som bakgrund är den tänkta målgruppen för aktiviteterna ska vara till nytta för företag och medborgare i Östra Mellansverige.</p> <p>Med bakgrund av detta stödjer ERUF för Östra Mellansverige aktiviteter som:</p> <p>Stärker innovationskapaciteten och samverkansstrukturer i hela Östra Mellansverige</p> <p>Huvudsakliga aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utveckla samverkan mellan innovationsstödjande aktörer, såsom universitet och högskolor, teknikparker, företagsinkubatorer, klusterplattformar, andra forskningsinstitutioner, innovationsplattformar och övriga näringsliv och samhälle för att stärka kunskapsöverföringen dem emellan. • Insatser för att testa nya modeller, strategiska partnerskap och incitament för att skapa tätare kontakt mellan universitet och högskolor och omgivande näringsliv och samhälle. • Utveckla möjligheten för kommuner, landsting, företag och organisationer att få frågeställningar belysta och problem lösta med hjälp av studenter, forskare och resurser vid lärosätena. • Utveckling av innovationsstödssystemet för att förbättra utfallet av exempelvis innovationer av organisatorisk och social karaktär. • Satsningar som förstärker resurs- och kompetensuppbyggnad i teknikparker, företagsinkubatorer, klusterplattformar samt vid lärosätenas innovationskontor och andra regionala kontaktpunkter.	

Investeringsprioritering	1a - Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse
<p>Bidrar till smart specialisering och utveckling av kluster med nationell och global bärkraft</p> <p>Huvudsakliga aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utveckling och breddning av och etablerade klustersatsningar för att även täcka in mer innovationssvaga platser. • Utveckling av nya konkurrenskraftiga kluster med potentiell nationell och global bärkraft. • Skapa samverkansstrukturer mellan olika regionala styrekområden och klustersatsningar och ex. inkubatorer mellan flera län och områden. • Insatser för att stärka och utveckla näringslivets medverkan i satsningar för smart specialisering. <p>Etablerande demonstrationsmiljöer, testbäddar och innovationsslussar</p> <p>Huvudsakliga aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utveckling av demonstrationsmiljöer och testbäddar som gör det möjligt att testa och utveckla nya produkter och system i realistiska miljöer. • Främja utveckling av miljöer och bäddar för det näringsliv som finns på platser inom Östra Mellansverige där innovationssystemen ännu inte är utbyggda. • Utvecklingen av demonstrationsmiljöer och testbäddar inom den offentliga sektorn. <p>Bidrar till ökat utbyte och samarbete mellan Östra Mellansverige och starka forsknings- och innovationsmiljöer inom Sverige och EU</p> <p>Huvudsakliga aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Insatser för att stärka kopplingen mellan Östra Mellansverige och andra forsknings- och innovationsmiljöer inom Sverige men även övriga EU och världen[15] • Insatser som bidrar till att stimulera och utveckla regionens möjlighet att ta del av nationella satsningar på strategiska innovationsområden respektive samarbeten inom exempelvis Horisont 2020.[16] 	

Investeringsprioritering	1a - Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse
<p>[14] Insatserna under detta tematiska mål är i linje med regionens strategier för smart specialisering</p> <p>[15] Här bör med fördel kopplingar göras till <i>The European Roadmap for Research Infrastructures (ESFRI)</i>.</p> <p>[16] Andra intressanta europeiska ititiativ inkluderar bl.a, Knowledge and Innovation Community (KIC), med öppen och tvärspektoriell innovation men även inom European Innovation Partnerskap (EIP).</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	1a - Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse
<p>Följande principer är vägledande för urval av insatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Insatsen bidrar till att förverkliga tillväxtpotentialen inom de horisontella kriterierna bättre miljö, jämställdhet, likabehandling och icke-diskriminering. • Näringslivets och företagens medverkan säkerställs. • Samverkan över kommun- och länsgränser och internationella inslag säkerställs. • Lärdomar har tillvaratagits liksom de bästa resultaten från tidigare likartade insatser och projekt. • Organisatorisk kapacitet för genomförandet och ett aktivt ägarskap av insatsen säkerställs. • Insatsen bidrar till hållbarhetsdimensionerna. 	

Investeringsprioritering	1a - Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse
<ul style="list-style-type: none"> • Insatsen bidrar till EUs strategi för Östersjöregionen. 	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	1a - Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	1a - Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		1a - Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		

Investeringsprioritering		1a - Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			350,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO26	Forskning, innovation: Antal företag som samarbetar med forskningsinstitutioner	Företag	Eruf	Mer utvecklade			150,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	1b
Investeringsprioriteringens rubrik	Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Ökad innovationsverksamhet för små och medelstora företag med tillväxtambitioner och förutsättningar för kommersialisering av innovationer i näringslivet.
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens	

stöd

Nya idéer och forskning skapar ökade värden i samhället och näringslivet

Att nyttogöra idéer och forskning är viktigt för att skapa förnyelse och ökad konkurrenskraft i Östra Mellansverige. Genomförda aktiviteter ska resultera i en ökat nyttogörande i samhället och ökad kommersialisering av innovativa processer, tjänster, produkter och företagande.

Förnyelse genom branschöverskridande samarbeten

De kunskapsintensiva tjänsteföretagen (KIBS) upplever i dag en stark tillväxt. Detta gäller även handel, vård och omsorg, besöksnäring samt kreativa och kulturella näringar. Genom programmet ska Östra Mellansverige uppnå en förstärkt utveckling och innovationskapacitet hos dessa expansiva tjänsteföretag och tillväxtbranscher i Östra Mellansverige som bland annat kan stärka utvecklingen och investeringarna i organisatoriska-, marknads- eller sociala innovationer.

Företagens investeringar i FoU

Genomförda aktiviteter ska resultera i att företagen ökar sina investeringar i FoU och därmed bidrar till att öka företagets innovativa förmåga.

Införande av teknik för minskade koldioxidutsläpp

Östra Mellansverige har förhållandevis starka kunskapscentra inom energi- och miljöteknik. Genomförda aktiviteter ska resultera i att en utökad introduktion av energiteknik på marknaden genom ex. ökad kommersialisering. Aktiviteterna ska även resultera i att en ökad utveckling av nya tekniska lösningar för minskade koldioxidutsläpp.

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Ökad innovationsverksamhet för små och medelstora företag med tillväxtambitioner och förutsättningar för kommersialisering av innovationer i näringslivet.						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
4	Andel företag med innovationsverksamhet (produkt-, process-, organisatorisk, marknadsföring som har 10-249 anställda	Procent	Mer utvecklade	57,62	2010	58,78	Statistiska centralbyrån rapporten "Regional innovationsteknik i Sverige"	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
<p>Tänkta stödmottagare inom denna investeringsprioritering är främst aktörer inom privat näringsliv och regionens innovationsstödjande system, såsom universitet och högskolor, lokala och regionala offentliga aktörer. Målgruppen för aktiviteterna är företag och enskilda anställda med nya och innovativa idéer som kan omsättas i företagande och komma samhället till nytta.</p> <p>ERUF Östra Mellansverige stödjer aktiviteter som:</p> <p>Nya idéer och forskning skapar ökade värden i samhället och näringslivet</p> <p>Huvudsakliga aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Insatser som syftar till att höja värdet på och kommersialisera det som skapas i form av innovativa processer, tjänster, produkter och företagande. • Åtgärder som underlättar för företag och entreprenörer att länka samman sin verksamhet mot forskning, utveckling och innovation. <p>Stimulerar förnyelse genom branschöverskridande samarbeten</p> <p>Huvudsakliga aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Initiativ som främjar branschöverskridande samarbeten, där innovatörer, entreprenörer, företag och kunder tillsammans kan hitta lösningar på marknadens behov, utan bindningar till normativt tänkande vad gäller genus och mångfald. • Insatser som bidrar till en mer innovativ välfärdsektor som samtidigt bidrar till att främja näringslivets konkurrenkraft, ex. genom	

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

innovationsupphandlingar och utveckling av digitala tjänster kopplat till e-hälsa och e-förvaltning.

Bidrar till att företagens investeringar i FoU ökar

Huvudsakliga aktiviteter:

- Insatser som bidrar till att företagen ökar sina investeringar i FoU.

Bidrar till införande av teknik för minskade koldioxidutsläpp

Huvudsakliga aktiviteter:

- I första hand stöds insatser som riktas mot hur ny och redan marknadsmogen teknik kan implementeras, och hur ökad användning kan stimuleras och kommersialiseras.

Utveckling av forskningssamarbete med små och medelstora företag Insatser för utvecklingen av nya tekniska lösningar för minskade koldioxidutsläpp, samt att dessa i ökad grad börjar användas i exempelvis produkter, tjänster och produktionsprocesser.

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

Följande principer är vägledande för urval av insatser:

- Insatsen bidrar till att förverkliga tillväxtpotentialen inom de horisontella kriterierna bättre miljö, jämställdhet, likabehandling och icke-diskriminering.
- Näringslivets och företagens medverkan säkerställs.
- Samverkan över kommun- och länsgränser och internationella inslag säkerställs.
- Lärdomar har tillvaratagits liksom de bästa resultaten från tidigare likartade insatser och projekt.
- Organisatorisk kapacitet för genomförandet och ett aktivt ägarskap av insatsen säkerställs.
- Insatsen bidrar till hållbarhetsdimensionerna.
- Insatsen bidrar till EUs strategi för Östersjöregionen.

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			200,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO27	Forskning, innovation: Privat investering som matchar offentligt stöd till innovations- eller FoU-projekt	euro	Eruf	Mer utvecklade			400 000,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

Investeringsprioritering		1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
11	Antal företag som samarbetar för att stärka sin innovationskraft	Företag	Eruf	Mer utvecklade			350,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation
---------------------	--

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Målstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
CO26	Aktivitet	Forskning, innovation: Antal företag som samarbetar med forskningsinstitutioner	Företag	Eruf	Mer utvecklade			37			150,00	Projekt	
12	Finansiell	Utgifter	Euro	Eruf	Mer utvecklade			16 132 991			53 776 636,00	Förvaltande myndighet	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som har använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50% av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperioden 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområde valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	058. Forsknings- och innovationsinfrastruktur (offentlig)	4 033 248,00
ERDF	Mer utvecklade	060. Forsknings- och innovationsverksamheter inom offentliga forsknings- och kompetenscentrum, inklusive nätverksarbete	4 033 248,00
ERDF	Mer utvecklade	062. Tekniköverföring och samarbete mellan universitet och företag, främst till stöd för små och medelstora företag	5 377 664,00
ERDF	Mer utvecklade	063. Klusterstöd och företagsnätverk, främst till stöd för små och medelstora företag	4 033 248,00
ERDF	Mer utvecklade	064. Forsknings- och innovationsprocesser i små och medelstora företag (inklusive kupongsystem och innovation inom processer, design och tjänster samt på det sociala området)	5 377 664,00
ERDF	Mer utvecklade	065. Forsknings- och innovationsinfrastruktur, processer, tekniköverföring och samarbete i företag med inriktning på en koldioxidsnål ekonomi och motståndskraft mot klimatförändringar	672 208,00
ERDF	Mer utvecklade	081. IKT-lösningar för främjande av ett sunt och aktivt åldrande samt tjänster och tillämpningar på e-hälsoområdet (inklusive e-vård och it-stöd i hemmet)	3 361 038,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	26 888 318,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF		01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	12 637 509,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	8 604 262,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	5 646 547,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	26 888 318,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	2
Insatsområdets rubrik	Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Totalt	

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	3a
Investeringsprioriteringens rubrik	Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Ökad tillväxt i regionens små och medelstora företag
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	Stärkt företagsklimat och entreprenörskap för fler etableringar och ökad företagsamhet Aktiviteter ska övergripande resultera i ett ökat entreprenörskap och en högre grad av företagsamhet för att verksamheter ska kunna åstadkomma den förnyelse som en hållbar samhällsutveckling kräver. Aktiviteterna ska även resultera i en ökad tillväxtvilja i befintliga företag och ett stärkt lokalt företagsklimat och ökad sysselsättning.

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Ökad tillväxt i regionens små och medelstora företag						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0305	Antal tillväxtföretag med årlig tillväxttakt (omsättning) med minst 10% under tre år där företaget hade minst 3 anställda i början av mätperioden	Antal	Mer utvecklade	573,00	2012	625,00	Statistiska centralbyrån, Företagens ekonomi	Vartannat år
21	Förädlingsvärde i SMF	MSEK	Mer utvecklade	75 929,00	2011	83 522,00	Statistiska centralbyrån, Företagens ekonomi	Vartannat år
3	Sysselsättning i SMF	Antal anställda omräknat till heltidstjänster	Mer utvecklade	125 741,00	2011	138 315,00	Statistiska centralbyrån, Företagens ekonomi	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
---------------------------------	--

Tänkta stödmottagare inom denna investeringsprioritering är främst aktörer inom regionens innovation- och företagsfrämjandesystem, såsom lokala och regionala offentliga aktörer, företagsorganisationer, branchnätverk/branschorganisationer samt privat näringsliv. Målgruppen för aktiviteterna är främst befintliga företag med potential att växa. Den tänkta företagsnyttan har därmed för avsikt att uppkomma genom de insatser som företagsfrämjande organisationer eller andra genomför mot eller tillsammans med företagen.

Med bakgrund av detta stödjer ERUF för Östra Mellansverige aktiviteter som:

Bidrar till stärkt företagsklimat och entreprenörskap för fler etableringar och ökad företagsamhet

Huvudsakliga aktiviteter:

- Insatser för entreprenörskapsutveckling med fokus på företag med vilja och potential att växa och med uttalad ambition att öka antalet anställda/underleverantörer eller öka i omsättning.
- Insatser för att stärka företagsklimatet generellt, både lokalt och regionalt för att få företag att växa, både till antalet anställda och i omsättning. Insatserna bör ske i samverkan mellan berörda aktörer, utformas mer ändamålsenligt utifrån rådande behov på kort och lång sikt samt ske i samverkan mellan flera parter, för att bidra till ett generellt sett bra klimat i regionen.
- Satsningar som förstärker resurs och kompetensuppbyggnad vid regionens företagsinkubatorer och övriga entreprenörskapsfrämjande plattformar för att stärka och utveckla plattformar för regionens tillväxtbolag.
- Insatser för att utveckla det sociala entreprenörskapet.
- Insatser som bidrar till att införa nya arbetssätt som stimulerar till kreativitet, företagande och entreprenörskap och som sker i nära samverkan med. Insatserna kan med fördel genomföras inom grupper som är underrepresenterade som företagare eller i områden där företagsamheten historiskt sett varit låg.
- Insatser för att stärka det etableringsfrämjande arbetet i regionen med bas i regionens profilområden. Här kan med fördel en fördjupning av

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
samarbetet med Stockholm[17] kring investeringsfrämjande insatser för regionens näringsliv stödjas.	
[17] Exempelvis Stockholm Business Alliance (SBA)	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
Följande principer är vägledande för urval av insatser:	
<ul style="list-style-type: none"> • Insatsen bidrar till att förverkliga tillväxtpotentialen inom de horisontella kriterierna bättre miljö, jämställdhet, likabehandling och icke-diskriminering. • Näringslivets och företagens medverkan säkerställs. • Samverkan över kommun- och länsgränser och internationella inslag säkerställs. • Lärdomar har tillvaratagits liksom de bästa resultaten från tidigare likartade insatser och projekt. • Organisatorisk kapacitet för genomförandet och ett aktivt ägarskap av insatsen säkerställs. • Insatsen bidrar till hållbarhetsdimensionerna. • Insatsen bidrar till EUs strategi för Östersjöregionen. • Projektägare ska visa vilka mervärden man önskar uppnå genom att nyttja olika målgrupper och eftersträva en jämn könsfördelning. Därtill bör programmet prioritera projekt där man för samman företag från olika branscher • Fokus bör riktas på de grupper av invånare som hittills varit underrepresenterade vad gäller företagande som exempelvis kvinnor, vilka enligt analysen startar företag i betydligt lägre utsträckning än männen. 	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
<p>En väl fungerande kapitalförsörjning är avgörande för start av företag och för en hållbar tillväxt. Företags behov av externt kapital ska i första hand tillgodoses på den privata marknaden, men det finns områden där det kan finnas behov av marknadskompletterande finansiering, bl.a. i tidiga utvecklingskedan och vid kommersialisering av innovativa affärsidéer.</p> <p>Implementering av finansiella instrument under programperioden 2014-2020 kommer belysas inom ramen för de erfarenheter som redan finns. De så kallade fondprojekten som implementerats inom ramen för de regionala strukturfondsprogrammen under perioden 2007–2013 och som syftar till att öka det regionala utbudet av ägarkapital har mött stor efterfrågan. Satsningen har omfattat totalt 2,4 miljarder SEK och motsvarar cirka en femtedel av hela venturemarknaden i Sverige år 2011.</p> <p>Inledningsvis fanns en osäkerhet om det skulle finnas privata medfinansiärer som var villiga att medinvestera. Resultat t.o.m. juli 2013 visar att varje investerad fondkrona i genomsnitt har växlats upp med 1,9 kronor i privata medel. Finansieringsinstrumenten skapar således en hävstångseffekt på den regionala fonden. Den första investeringsfasen har enligt följeforskare och genomförare varit lyckosam genom att man från idébärare fått in tillräckligt bra idéer att investera i och intresserade privata medinvesterar att investera med. Inte minst när det gäller etableringen av regional infrastruktur för riskkapital har satsningen varit drivande. Däremot kan enligt följeforskare de horisontella kriterierna integreras bättre i genomförandet.</p> <p>Mot bakgrund av detta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ska programmet ge utrymme för implementering av finansiella instrument inom det tematiska mål 3. • Ska insatserna inriktas mot att stödja företagets kapitalförsörjning där marknaden inte fungerar tillfredsställande • Ska, vid implementering av Finansiella instrument resultaten av den förhandsbedömning av finansiella instrument som Tillväxtverket har uppdraget att ta fram beaktas. • Ska instrument med inriktning ägarkapital genomföras inom ramen för befintlig struktur och med beaktande av erfarenheter från de s.k. fondprojekten som genomförts under programperioden 2007–2013. Insatser kan även omfatta andra finansiella instrument. • Ska långsiktigheten i denna typ av insatser beaktas. • Ska de horisontella kriterierna integreras i insatserna • Ska kunskaper och erfarenheter tillvaratas från följeforskning och utvärdering på området. • Ska samordning av alla insatser för finansiella instrument eftersträvas.	

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
---------------------------------	--

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			733,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO03	Produktiv investering: Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag	Företag	Eruf	Mer utvecklade			33,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO04	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			700,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO07	Produktiv investering:	euro	Eruf	Mer utvecklade			18 281 816,00	Förvaltande myndighets	Löpande

Investeringsprioritering		3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
	Privata investeringar som matchar offentligt stöd till små och medelstora företag (annat än bidrag)							datasystem	
CO08	Produktiv investering: Sysselsättningsökning i företag som får stöd	heltidsekvivalenter	Eruf	Mer utvecklade			1 000,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	3b
Investeringsprioriteringens rubrik	Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Fler växande företag som är aktiva på den internationella marknaden.
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	Stärkt konkurrenskraft i en globaliserad ekonomi Företag som vidgat sin marknad internationellt är i genomsnitt mer lönsamma och växer snabbare än företag som stannar lokalt. Aktiviteterna ska resultera i en ökad grad av internationalisering av regionens företag vilket innebär en ökad

	tillväxtpotential som kan generera både fler anställda och ökad omsättning.
--	---

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Fler växande företag som är aktiva på den internationella marknaden.						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
7	Andel små och medelstora företag med 0-249 anställda som bedriver export	Procent	Mer utvecklade	2,20	2013	2,60	Statistiska centralbyrån	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	3b - Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering
<p>Tänkta stödmottagare inom denna investeringsprioritering är främst aktörer inom regionens innovations- och företagsfrämjande system, såsom lokala och regionala offentliga aktörer, företagsorganisationer, branchnätverk/branchorganisationer samt privata näringsliv. Målgruppen för aktiviteterna är främst befintliga företag med potential att växa. Den tänkta företagsnyttan har därmed för avsikt att uppkomma genom de insatser som företagsfrämjande organisationer eller andra genomför mot eller tillsammans med företagen.</p> <p>Med bakgrund av detta stödjer ERUF för Östra Mellansverige aktiviteter som:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bidrar till stärkt konkurrenskraft i globaliserad ekonomi <p>Huvudsakliga aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utveckling av nya affärsmodeller för internationalisering • Insatser som bidrar till att näringslivet ska kunna möta globaliseringens konsekvenser på befintliga marknader. • Insatser för att förstärka offentliga stöd och kompetensfunktioner med koppling till internationalisering av näringslivet i regionen. • Åtgärder för att företag och entreprenörer ska kunna erbjudas utbildning, rådgivning samt tillgång till kvalificerad affärscoachning för att koppla ihop sin produktions- och affärsutveckling med forsknings- och innovationssatsningar för en ökad internationalisering. Insatser där outnyttjade resurser för en ökad mångfald och integration på arbetsmarknaden tas till vara kan stödjas för att öka företagens internationella konkurrenskraft. • Insatser som bidrar till ökad hållbar destinationsutveckling och stärkt besöksnäring där en stor tillväxtpotential bedöms finnas.	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	3b - Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering
Följande principer är vägledande för urval av insatser:	
<ul style="list-style-type: none"> • Insatsen bidrar till att förverkliga tillväxtpotentialen inom de horisontella kriterierna bättre miljö, jämställdhet, likabehandling och icke-diskriminering. • Näringslivets och företagens medverkan säkerställs. • Samverkan över kommun- och länsgränser och internationella inslag säkerställs. • Lärdomar har tillvaratagits liksom de bästa resultaten från tidigare likartade insatser och projekt. • Organisatorisk kapacitet för genomförandet och ett aktivt ägarskap av insatsen säkerställs. • Insatsen bidrar till hållbarhetsdimensionerna. • Insatsen bidrar till EUs strategi för Östersjöregionen.	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3b - Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3b - Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		3b - Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			400,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO04	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			400,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO08	Produktiv investering: Sysselsättningsökning i företag som får stöd	heltidsekvivalenter	Eruf	Mer utvecklade			1 000,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	2 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		2 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Målstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Aktivitet	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			283			1 133,00	Projekt	
12	Finansiell	Utgifter	Euro	Eruf	Mer utvecklade			13 948 315			46 494 384,00	Förvaltande myndighet	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som har använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50% av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperioden 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområde valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		2 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	001. Allmänna produktiva investeringar i små och medelstora företag	11 147 449,00
ERDF	Mer utvecklade	066. Avancerade stödtjänster för små och medelstora företag och grupper av sådana företag (inklusive lednings-, marknadsförings- och designtjänster)	6 049 872,00
ERDF	Mer utvecklade	067. Företagsutveckling av små och medelstora företag, stöd till entreprenörskap och företagskuvöser (inklusive stöd till spin-off- och spin-out-företag)	6 049 871,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		2 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	12 099 743,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Stöd genom finansieringsinstrument: riskkapital, eget kapital eller motsvarande	11 147 449,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		2 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	10 926 180,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	7 439 101,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	4 881 911,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		2 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	23 247 192,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		2 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	
--------------	--	--	--

Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
------	----------------	-----	---------------

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	2 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	3
Insatsområdets rubrik	Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Totalt	

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	4b
Investeringsprioriteringens rubrik	Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Minskad klimatpåverkan genom att företagens användning av fossilbaserade energikällor minskar samtidigt som deras energianvändning blir effektivare.
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Energieffektivare företag Aktiviteter ska resultera i en utveckling av marknaden för energitjänster, som rymmer många olika verksamheter såsom rådgivning, energikartläggning, energianalyser och EPC (Energy Performance Contracting). Aktiviteterna ska även resultera i en ökad kunskapspridning och lärande kring beprövade metoder som bidrar till minskade koldioxidutsläpp. Aktiviteterna förväntas på övergripande nivå resultera i ökad energieffektivitet, minskade koldioxidutsläpp och ökad konkurrenskraft för näringslivet.</p> <p>Insatser för att företag ska omsätta energianalyser i åtgärder såsom energieffektivisering, mer förnybar energi samt utveckling av småskalig energiproduktion Aktiviteterna ska resultera i att identifiera energiåtgärder i företag och sedan bidra till att dessa energiåtgärder genomförs. Aktiviteterna förväntas resultera i ökad energieffektivitet, minskade koldioxidutsläpp och ökad konkurrenskraft för näringslivet.</p>

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Minskad klimatpåverkan genom att företagens användning av fossilbaserade energikällor minskar samtidigt som deras energianvändning blir effektivare.						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
5	Slutlig energianvändning per förädlingsvärde för små -och medelstora industriföretag	MW timmar/miljon SEK	Mer utvecklade	95,10	2011	85,60	Statistiska centralbyrån	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
<p>Tänkta stödmottagare inom denna investeringsprioritering är exempelvis offentliga aktörer på regional eller lokal nivå, universitet och högskolor, men även enskilda branschnätverk/branchorganisationer och andra företagsorganisationer. Små och medelstora företag är målgruppen för denna investeringsprioritering. Energianvändning kan avse såväl byggnader, stödprocesser, produktionsprocesser och transporter. Speciellt fokus ska läggas på tillverkande företag för att öka deras konkurrenskraft på marknaden.</p> <p>ERUF för Östra Mellansverige stödjer aktiviteter som:</p> <p>Bidrar till energieffektivare företag</p> <p>Huvudsakliga aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Satsningar som bidrar till utveckling av energitjänster och satsningar som provar nya metoder och verktyg inom olika branscher. • Spridning av redan framgångsrika beprövade metoder och system för energieffektivisering så att den potential som finns kan realiseras. • Insatser för att stärka företagen som beställare av tjänster, produkter och processer för att minska koldioxidutsläppen och/eller minska sin energiförbrukning. • Insatser som bidrar till ett ökat erfarenhetsutbyte mellan företag, kompetensutveckling och ett ökat lärande • Insatser för att skapa förutsättningar för företag att kunna bedriva verksamhet med hög energieffektivitet genom helhetssyn, systemtänkande och tidig planering av utformning, energiförsörjning, resursutnyttjande mellan företag, industrier och andra anläggningar. <p>Bidrar till insatser för att företag ska omsätta energianalyser i åtgärder såsom energieffektivisering, mer förnybar energi samt utveckling av småskalig energiproduktion</p>	

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
Huvudsakliga aktiviteter:	
<ul style="list-style-type: none"> • Satsningar för att förverkliga den potential för energieffektivisering som är outnyttjad inom företag på grund av att investeringar i energiåtgärder ofta konkurrerar med investeringar i produktionsutrustning och därför flyttas framåt i tiden. • Insatser som underlättar energiåtgärder, exempelvis bidrag till investeringar, som på sikt stärker företagens långsiktiga konkurrenskraft. En förutsättning för att bidrag ska kunna ges till investeringar är att företagen har genomfört en energianalys. 	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
Följande principer är vägledande för urval av insatser:	
<ul style="list-style-type: none"> • Insatsen bidrar till att förverkliga tillväxtpotentialen inom de horisontella kriterierna bättre miljö, jämställdhet, likabehandling och icke-diskriminering. • Näringslivets och företagets medverkan säkerställs. • Samverkan över kommun- och länsgränser och internationella inslag säkerställs. • Lärdomar har tillvaratagits liksom de bästa resultaten från tidigare likartade insatser och projekt. • Organisatorisk kapacitet för genomförandet och ett aktivt ägarskap av insatsen säkerställs. • Insatsen bidrar till hållbarhetsdimensionerna. • Insatsen bidrar till EUs strategi för Östersjöregionen. • Projekten ska säkerställa att aktiviteter har en tydlig koppling till eller leder direkt till minskade koldioxidutsläpp, sparade kWh eller ökad andel förnybar energi. • Projekt med stor potential till energieffektivisering, ökad andel förnybar energi eller minskade koldioxidutsläpp prioriteras. • Projekten ska stimulera marknaden för och driva på efterfrågan på energieffektiva och förnybara produkter och tjänster. 	

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			250,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
12	Minskad	mWh	Eruf	Mer utvecklade			10 000,00	Förvaltande	Löpande

Investeringsprioritering		4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
	energiförbrukning hos projektmedverkande företag och organisationer							myndighets datasystem	

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	4c
Investeringsprioriteringens rubrik	Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Minskade koldioxidutsläpp och ökad energieffektivitet inom bostad-, transport- och offentlig sektor.
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Utveckling av koldioxidsnåla offentliga infrastrukturer och energiförsörjning. Insatserna förväntas resultera i framtagande och införandet av nya metoder och verktyg som bidrar till en utveckling av koldioxidsnåla offentliga infrastrukturer och energiförsörjning och bidrar till minskade koldioxidutsläpp. Genom ökad kunskap och kunskapsspridning kan även aktiviteterna förväntas resultera i förändrande beteenden och attityder kring behovet av en omställning till en mer koldioxidsnål ekonomi.</p> <p>Rumslig och strategisk planering för en koldioxidsnål ekonomi Förbättrad samverkan, utvecklade planeringsunderlag samt förbättrat genomförande av strategiska planeringsdokument ska resultera i ökade förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling och hållbara kommunikationer med minskade</p>

koldioxidutsläpp som följd. Insatser relateras till offentliga infrastrukturer som omfattar energieffektiva och koldioxidsnåla person- och godstransporter. Med offentlig infrastruktur avses såväl fysiska som organisatoriska strukturer som initieras av offentlig sektor och som möjliggör energieffektiva och koldioxidsnåla transporter.

Samverkan och kunskapsuppbyggnad för byggande och renovering till ”nära-noll-energi byggnader”

Ökad samverkan och kunskap som bidrar till en mer effektiv energianvändning samt mer energieffektiv nyproduktion, renovering av befintliga byggander och energianvändning i byggnader ska resultera i ökad energieffektivisering och därmed minskade koldioxidutsläpp.[1]

[1] *Stöd ges ej till enskilda privata aktörer att renovera och energieffektivisera sitt bostadsbestånd*

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Minskade koldioxidutsläpp och ökad energieffektivitet inom bostad-, transport- och offentlig sektor.						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0402	Koldioxidutsläpp (exkl. jordbruk samt internationell luftfart och sjöfart)	Ton/år	Mer utvecklade	8 923 848,00	2011	7 585 271,00	Länsstyrelsen	Vartannat år
0404	Koldioxidutsläpp från transporter (exkl. internationell luftfart och sjöfart)	Ton/år	Mer utvecklade	3 419 237,00	2011	3 248 275,00	Länsstyrelsen	Vartannat år
0405	Energianvändning per m ² i bostäder (småhus och flerbostadshus)	kWh/m ²	Mer utvecklade	149,00	2012	134,00	Statistiska centralbyrån	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn
<p>Sektorsövergripande samverkan och tillvaratagande av kunskap och erfarenhet från bl.a. bostads- och transportsektorn gällande energieffektivisering, förnybar energi och koldioxidutsläpp bör eftersträvas för att för att mer effektivt möta gemensamma klimatutmaningar, möjliggöra synergier och uppnå mervärden i aktuella insatser för att bidra till omställningen mot en koldioxidsnål ekonomi.</p> <p>Tänkta stödmottagare inom denna investeringsprioritering är exempelvis offentliga aktörer på regional eller lokal nivå, universitet och högskolor, men även enskilda branschnätverk/branschorganisationer och andra företagsorganisationer. Målgruppen här är ytterst sett de företag, institutioner och medborgare som drar nytta av den effekt aktiviteterna åstadkommer.</p> <p>ERUF för Östra Mellansverige stödjer aktiviteter som:</p> <p>Främjar utveckling och nyttjande av koldioxidsnåla offentliga infrastrukturer och energiförsörjning</p> <p>Huvudsakliga aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Insatser som främjar framtagandet och införandet av metoder/verktyg/lösningar för att minska klimatpåverkan från transporter och infrastruktur (exempelvis intelligenta vägar, gator, belysning, VA-system, avfallshantering, energiförsörjningssystem).[1] • Insatser som möjliggör ökat nyttjande av spillvärme/kyla och solenergi i fjärrvärme/fjärrkyla nät eller till närbelägna fastigheter • Insatser som medverkar till minskad energianvändning eller ökad andel förnybar energi genom beteendeförändringar och attitydpåverkan. <p>Främjar rumslig och strategisk planering för en koldioxidsnål ekonomi</p>	

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn
---------------------------------	--

Huvudsakliga aktiviteter:

- Insatser som tar fram strategiska analyser, förstudier och framtagande av planeringsunderlag för att förenkla för etablering av förnybar energi och effektivare energianvändning.
- Insatser för framtagande av analyser och åtgärder för att minska administrativa och organisatoriska hinder för investeringar i förnybar energi och energieffektivisering.
- Insatser för att planera för ett resurs- och energieffektivare transportsystem som också bidrar till ökad intermodalitet och större integration mellan de huvudsakliga godsflödena för att uppnå hållbara kommunikationer.[2]
- Insatser som främjar samverkan mellan kommuner och den regionala nivån och andra aktörer i samhället för att utveckla samarbets- och dialogformer med syftet att nå ett effektivt genomförande av åtgärder i kommunala eller regionala strategier och planer, exempelvis rumslig planering.
- Insatser för ett ökat samarbete om utveckling av kommunala klimatplaner, översiktsplaner, regionala strukturbilder/fysiska regionala planer som möjliggör en hållbar utveckling och tydliggörande av miljöarbete som en tillväxtdrivande faktor.

Främjar samverkan och kunskapsuppbyggnad för byggande och renovering till ”nära-noll-energibygnader”

Huvudsakliga aktiviteter:

- Utveckling av regionala och lokala samverkansinitiativ mellan aktörer inom bygg- och fastighetssektorn samt universitet och högskolor och andra offentliga aktörer.
- Insatser som syftar till effektivisering av energianvändning vid renovering av bostadshus och lokaler samt insatser som främjar nyproduktion av bostadshus och lokaler med högre energiprestanda än BBR. Stödet kan inte ges till fysiska investeringar.
- Insatser som inkluderar energi- och klimatpåverkan från byggmaterial, byggprocess och förvaltning. Stödet kan inte ges till fysiska investeringar.
- Insatser för att stärka teknikupphandlingar eller vidareutveckling och införande av EPC (Energy Performance Contracting) samt metoder och verktyg som tas fram av nationella nätverk exempelvis BEBO (Beställargrupp Bostäder), BELOK (Beställargrupp Lokaler) i demonstrationsprojekt.
- Insatser för utbildning och kompetensutveckling inom bygg- och fastighetssektorn för att få till stånd en bättre utvärdering och kunskapsöverföring av resultat från genomförda ny- och ombyggnadsprojekt.

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn
[1] Stöd ges inte för fysiska investeringar i transportinfrastruktur	
[2] Stöd ges inte för fysiska investeringar i transportinfrastruktur	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn
Följande principer är vägledande för urval av insatser:	
<ul style="list-style-type: none"> • Insatsen bidrar till att förverkliga tillväxtpotentialen inom de horisontella kriterierna bättre miljö, jämställdhet, likabehandling och icke-diskriminering. • Näringslivets och företagens medverkan säkerställs. • Samverkan över kommun- och länsgränser och internationella inslag säkerställs. • Lärdomar har tillvaratagits liksom de bästa resultaten från tidigare likartade insatser och projekt. • Organisatorisk kapacitet för genomförandet och ett aktivt ägarskap av insatsen säkerställs. • Insatsen bidrar till hållbarhetsdimensionerna. • Insatsen bidrar till EUs strategi för Östersjöregionen. • Projekten har en tydlig koppling till eller leder direkt till minskade koldioxidutsläpp, sparade kWh eller ökad andel förnybar energi. • Projekt med stor potential till energieffektivisering, ökad andel förnybar energi eller minskade koldioxidutsläpp prioriteras. • Där så är relevant, ska projekten bidra till att fler resenärer väljer kollektivtrafiken framför bilen, i syfte att skapa ett hållbart transportsystem och minska miljöbelastningen, både inom och mellan städer/regionala knutpunkter. • Där så är relevant, ska projekten bidra till samordning mellan olika transportslagen (väg, järnväg, sjöfart och flyg). • Nationell transportplan och länstransportplan bör beaktas där det är relevant • Projekt med tydlig koppling till pågående storregionala processer prioriteras.[18] 	

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn
<p>[18] Exempelvis En Bättre Sits (EBS), ÖMS-samarbetet för bättre gemensamma kunskapsunderlag för den regionala översiktliga planeringen, samt Trafikplan 2017</p>	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO32	Energieffektivitet : Minskning av den årliga förbrukningen av primärenergi i offentliga byggnader	kWh/år	Eruf	Mer utvecklade			40 000 000,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO34	Minskning av växthusgaser: Uppskattad minskning av växthusgaser per år	Ton CO2-ekvivalenter	Eruf	Mer utvecklade			1 000,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
10	Antal projekt som tar fram strategier/ förstudier/analyser/planer med utgångspunkt i fyrstegsprincipen	Antal	Eruf	Mer utvecklade			5,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
4	Antal samarbetande organisationer från olika samhällssektorer	Antal	Eruf	Mer utvecklade			15,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	3 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		3 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, mätenhet	Fond	Regionkategori	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
12	Finansiell	Utgifter	Euro	Eruf	Mer utvecklade			10 251 172			34 170 572,00	Förvaltningsmyndigheten	
12	Aktivitet	Minskad energiförbrukning hos projektmedverkande företag och organisationer	mWh	Eruf	Mer utvecklade			2500			10 000,00	Projekt	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som har använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50% av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperioden 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområde valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		3 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer		
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro	

Insatsområde		3 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	013. Demonstrationsprojekt samt stödjande åtgärder för energieffektiv renovering av offentlig infrastruktur	2 016 624,00
ERDF	Mer utvecklade	014. Demonstrationsprojekt samt stödjande åtgärder för energieffektiv renovering av befintligt bostadsbestånd	4 033 247,00
ERDF	Mer utvecklade	044. Intelligent transportssystem (inklusive införande av efterfrågestyrning, vägtullsystem samt it-baserade kontroll- och informationssystem)	5 251 625,00
ERDF	Mer utvecklade	068. Energieffektivitet och demonstrationsprojekt i små och medelstora företag samt stödjande åtgärder	5 279 634,00
ERDF	Mer utvecklade	069. Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag	504 156,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		3 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	17 085 286,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		3 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	8 030 085,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	5 467 291,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	3 587 910,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		3 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	17 085 286,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		3 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	3 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer

2.B BESKRIVNING AV INSATSOMRÅDEN FÖR TEKNISKT STÖD

2.B.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	4
Insatsområdets rubrik	Tekniskt stöd (TA)

2.B.2 Motivering till att inrätta ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori (i tillämpliga fall)

2.B.3 Fond och regionkategori

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)
Eruf	Mer utvecklade	Offentlig

2.B.4 Särskilda mål och förväntade resultat

ID	Specifikt mål	Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd
12	Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden.	Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden.

2.B.5 Resultatindikatorer

Tabell 12: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för Eruf/ESF/Sammanhållningsfonden)

Insatsområde		12 - Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden.									
ID	Indikator	Mätenhet	Utgångsvärde			Utgångs år	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporteringsfrekvens
			Män	Kvinnor	Totalt		Män	Kvinnor	Totalt		

2.B.6 En beskrivning av åtgärder som ska få stöd och hur de förväntas bidra till de särskilda målen (per insatsområde)

2.B.6.1 En beskrivning av åtgärder som ska få stöd och hur de förväntas bidra till de särskilda målen

Insatsområde	4 - Tekniskt stöd (TA)
	<p>Tekniskt stöd kan lämnas för att programmet skall kunna genomföras på ett effektivt och rättssäkert sätt och för att informera om och stimulera ett brett deltagande i programmet. Tekniskt stöd kan finansiera en rad aktiviteter, däribland förberedelser, förvaltning, övervakning, utvärdering, information och kontroller. Övervakningskommittén beslutar om budget för tekniskt stöd. Förvaltande myndighet beslutar om utbetalning av tekniskt stöd.</p> <p>För förvaltande och attesterande myndigheten kan följande kostnader medfinansieras av tekniskt stöd; förberedelser, förvaltning, kontroller, utvärdering, informationsinsatser, seminarier, datasystem och utvärderingar.</p> <p>För revisionsmyndigheten kan kostnader för revision medfinansieras av tekniskt stöd.</p> <p>För övervakningskommittén kan kostnader för förberedelser och genomförande av övervakningskommitténs möten medfinansieras av tekniskt stöd.</p> <p>För strukturfondspartnerskapet kan kostnader för genomförande av partnerskapets möten medfinansieras av tekniskt stöd.</p> <p>Det tekniska stödet ska användas för att nå ett enkelt och effektivt genomförande. Fokus i utvecklingsarbetet kommer att ligga på:</p>

Insatsområde	4 - Tekniskt stöd (TA)
<ul style="list-style-type: none"> • Mer förenkling och minskad administrativ börda för projektägare. • Ökad samordning och gränsöverskridande samverkan mellan olika program, projekt och fonder. • Resultatorienterat arbetssätt där projekturval, indikatorer, uppföljning, utvärdering och lärande hänger ihop. 	

2.B.6.2 Utfallsindikatorer som förväntas bidra till resultaten (per insatsområde)

Tabell 13: Utfallsindikatorer (per insatsområde) (för Eruf/ESF/Sammanhållningsfonden)

Insatsområde		4 - Tekniskt stöd (TA)				
ID	Indikator (namn på indikator)	Mätenhet	Målvärde (2023) (frivilligt)			Datakälla
			Män	Kvinnor	Totalt	
14	Externa utvärderingar har genomförts under programperiod	Antal			15,00	Förvaltande myndighet
6	Utbetalade medel av programmets totala budget	Procent			100,00	Förvaltande myndighets datasystem
100	Antalet anställda (årsarbetskrafter) vilkas löner medfinansieras av TA	Årsarbetskrafter				Förvaltande myndighet - Årliga genomföranderapporten

2.B.7 Insatskategorier (per insatsområde)

Motsvarande insatskategorier, enligt en nomenklatur som antagits av kommissionen, och en preliminär fördelning av unionens medel

Tabellerna 14–16: Insatskategorier

Tabell 14: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		4 - Tekniskt stöd (TA)	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	121. Förberedelse, genomförande, övervakning och kontroll	2 520 780,00
Eruf	Mer utvecklade	122. Utvärdering och undersökningar	140 043,00
Eruf	Mer utvecklade	123. Information och kommunikation	140 043,00

Tabell 15: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		4 - Tekniskt stöd (TA)	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	2 800 866,00

Tabell 16: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		4 - Tekniskt stöd (TA)	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	1 316 407,00
Eruf	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	896 277,00
Eruf	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	588 182,00

3. FINANSIERINGSPLAN

3.1 Medel per fond och belopp för resultatreserven

Tabell 17

Fond	Regionkategor ori	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Totalt	
		Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv
Eruf	Mer utvecklade	8 853 203,00	565 099,00	9 030 445,00	576 412,00	9 211 211,00	587 950,00	9 395 557,00	599 717,00	9 583 588,00	611 718,00	9 775 375,00	623 960,00	9 970 981,00	636 446,00	65 820 360,00	4 201 302,00
Totalt		8 853 203,00	565 099,00	9 030 445,00	576 412,00	9 211 211,00	587 950,00	9 395 557,00	599 717,00	9 583 588,00	611 718,00	9 775 375,00	623 960,00	9 970 981,00	636 446,00	65 820 360,00	4 201 302,00

3.2 Medel per fond och nationell medfinansiering (i euro)

Tabell 18a: Finansieringsplan

Prioriterat område	Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag för unionens stöd (Summa stödberättigande kostnader eller offentliga stödberättigande kostnader)	Unionsstöd (a)	Nationell motpart (b) = (c) + (d)	Preliminär uppdelning av den nationella medfinansieringen		Totalt finansiering (e) = (a) + (b)	Samfinansiering snivå (f) = (a) / (e) (2)	EIB-bidrag (g)	Huvudsakligt anslag		Resultatreserv		Resultatreserven som andel av det totala unionsstödet (l) = (j) / (a) * 100
						Nationell offentlig finansiering (c)	Nationell privat finansiering (d) (1)				Unionsstöd (h) = (a) - (j)	Nationell medfinansiering (i) = (b) - (k)	Unionsstöd (j)	Nationell medfinansiering (k) = (b) * (i) / (a)	
1	Eruf	Mer utvecklade	Totalt	26 888 318,00	26 888 318,00	26 081 918,00	806 400,00	53 776 636,00	50,000000000000%	0,00	25 207 798,00	25 207 798,00	1 680 520,00	1 680 520,00	6,25%
2	Eruf	Mer utvecklade	Totalt	23 247 192,00	23 247 192,00	22 549 792,00	697 400,00	46 494 384,00	50,000000000000%		21 794 241,00	21 794 241,00	1 452 951,00	1 452 951,00	6,25%
3	Eruf	Mer utvecklade	Totalt	17 085 286,00	17 085 286,00	16 743 586,00	341 700,00	34 170 572,00	50,000000000000%		16 017 455,00	16 017 455,00	1 067 831,00	1 067 831,00	6,25%
4	Eruf	Mer utvecklade	Offentlig	2 800 866,00	2 800 866,00	2 800 866,00	0,00	5 601 732,00	50,000000000000%		2 800 866,00	2 800 866,00			
Totalt	Eruf	Mer utvecklade		70 021 662,00	70 021 662,00	68 176 162,00	1 845 500,00	140 043 324,00	50,000000000000%		65 820 360,00	65 820 360,00	4 201 302,00	4 201 302,00	6,00%
Slutsumma				70 021 662,00	70 021 662,00	68 176 162,00	1 845 500,00	140 043 324,00	50,000000000000%	0,00	65 820 360,00	65 820 360,00	4 201 302,00	4 201 302,00	

(1) Ska endast fyllas i om de insatsområdena uttrycks i totala kostnader.

(2) Detta tal kan rundas av till närmaste heltal i tabellen. Den exakta satsen som används för att ersätta betalningar är kvoten (f).

Tabell 18c: Uppdelning av finansieringsplanen per insatsområde, fond, regionkategori och tematiskt mål

Prioriter at område	Fond	Regionkategori	Tematiskt mål	Unionsstöd	Nationell motpart	Totalt finansiering
Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Eruf	Mer utvecklade	Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	26 888 318,00	26 888 318,00	53 776 636,00
Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	Eruf	Mer utvecklade	Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)	23 247 192,00	23 247 192,00	46 494 384,00
Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Eruf	Mer utvecklade	Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	17 085 286,00	17 085 286,00	34 170 572,00
Totalt				67 220 796,00	67 220 796,00	134 441 592,00

Tabell 19: Preliminärt stödbelopp som ska användas för mål om klimatförändringar

Prioriterat område	Preliminärt stödbelopp som ska användas för mål om klimatförändringar (i euro)	Proportion av det operativa programmets totala anslag (%)
1	672 208,00	0,96%
3	13 631 817,40	19,47%
Totalt	14 304 025,40	20,43%

4. INTEGRERAT TILLVÄGAGÅNGSSÄTT VID TERRITORIELL UTVECKLING

En beskrivning av det integrerade tillvägagångssättet vid territoriell utveckling som tar hänsyn till det operativa programmets innehåll och mål med beaktande av partnerskapsöverenskommelsen, och som visar hur det operativa programmet bidrar till att programmets mål uppnås och till de förväntade resultaten

De territoriella förutsättningarna i Östra Mellansverige, där merparten av Sveriges största städer finns, präglas av ett strategiskt geografiskt läge runt Mälaren som i sin tur skapar goda förutsättningar för bl.a. logistik och kommunikationer och konkurrenskraft. Samtidigt har de fem länen i programområdet olika strukturella förutsättningar och det råder en obalans i exempelvis utbildningsnivå och tillgång till forskningsresurser mellan regionens olika delar. Städerna är emellertid viktiga noder och motorer för hållbar tillväxt i Östra Mellansverige. Utmaningen handlar om att stärka regionförstoring och de växande arbetsmarknaderna runt städerna och samtidigt tillvarata synergier för att också omland och regionens landsbygd kan utvecklas.

Programmet har tre insatsområden inriktade på att stärka forskning och innovation, små och medelstora företags konkurrenskraft samt en långsiktigt hållbar tillväxt med stärkt energieffektivitet och minskade utsläpp. Den territoriella ansatsen i programmet handlar om att tillvarata den utvecklingskraft som finns i regionens flerkärniga struktur och stärka – i synnerhet innovationskraften – inom och mellan alla geografiska delar av Östra Mellansverige. Globaliseringen och regionens geografiska och funktionella kopplingar till omvärlden är vidare central. Dels för att stärka företagens möjligheter till internationalisering, vilket är ett prioriterat område i programmet. Dels för att möta klimatutmaningen där Östra Mellansverige – som landets viktigaste nav för godshantering – har höga nivåer av koldioxidutsläpp från transporter.

Även Socialfonden är viktig för den territoriella utvecklingen i Östra Mellansverige. Den regionala handlingsplanen för ESF ska därför ses som ett komplement som kan stärka matchning och kompetensförsörjning på arbetsmarknaden och som bl.a. kan underlätta för företag att hitta rätt kompetens. Socialfonden kan även användas för att minska arbetslöshet och utanförskap där det finns stora geografiska skillnader mellan olika kommuner i Östra Mellansverige.

4.1 Lokalt ledd utveckling (i tillämpliga fall)

Tillvägagångssättet vid användning av instrument för lokalt ledd utveckling samt principerna för att fastställa i vilka områden de kommer att genomföras

Ej aktuellt i detta program.

4.2 Integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling (i tillämpliga fall)

I tillämpliga fall, det preliminära beloppet för Eruf-stödet för integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling, som ska genomföras i enlighet med artikel 7.2 i förordning (EU) nr 1301/2013 och det preliminära ESF-stödet till integrerade åtgärder.

Ej aktuellt i detta program.

Tabell 20: Integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling – preliminära belopp för Eruf- och ESF-stöd

Fond	Eruf- och ESF-stöd (preliminärt) (i euro)	Proportion av det totala anslaget från fonden till programmet
Totalt Eruf	0,00	0,00%
TOTALT ERUF+ESF	0,00	0,00%

4.3 Integrerade territoriella investeringar (ITI) (i tillämpliga fall)

Tillvägagångssättet vid användning av integrerade territoriella investeringar (enligt definitionen i artikel 36 i förordning 1303/2013) i andra fall än dem som avses i punkt 4.2, och deras preliminära anslag från varje insatsområde.

Ej aktuellt i detta program.

Tabell 21: Preliminära anslagsbelopp till andra integrerade territoriella investeringar än dem som avses i punkt 4.2 (aggregerat belopp)

Insatsområde	Fond	Preliminärt anslag (unionens stöd) (i euro)
Totalt		0,00

4.4 Bestämmelser för interregionala och transnationella åtgärder inom det operativa programmet, där stödmottagarna finns i mer än en medlemsstat. (i tillämpliga fall)

Interregionalt och transnationellt samarbete kommer att kunna genomföras i programmet inom samtliga insatsområden under förutsättning att de bidrar till programmets måluppfyllelse. Insatserna ska ha sin grund i en gränsöverskridande analys. Förvaltande myndighet kan godkänna att en insats genomförs utanför programområdet inom ramen för de villkor som anges i artikel 70.2 i förordning (EU) nr 1303/2013.

Samarbetsåtgärder som bidrar till EU:s strategi för Östersjöregionen kommer programmet att kunna stödja på två sätt:

A – makroregionalt integrerade projekt

Projektansökan skrivs redan från början med transnationellt samarbete som en integrerad del av projektet. De samarbetsparter som ska ingå i projektet från andra medlemsstater i makroregionen är identifierade och avser att söka stöd från sina respektive program för att kunna delta i projektet.

B – transnationell komponent

Redan pågående projekt ges möjlighet att söka ytterligare medel för samarbete med andra relevanta projekt i makroregionen. Genom att medel för samarbete söks separat genom en så kallad ”transnationell komponent” ges större flexibilitet gällande längd och inriktning på samarbetet.

Det är värt att notera att samarbetsåtgärderna kan genomföras med parter från olika struktur- och investeringsfonder, t ex mellan regionalfonden och socialfonden eller landsbygdfonden.

Förvaltande myndighet kommer att informera om möjligheterna till finansiering av samarbete med aktörer i makroregionen. Ett konkret exempel kan vara särskilda utlysningar med inriktning mot EU:s strategi för Östersjöregionen.

De insatser som kommer att stödjas enligt ovan ska ha ett mervärde för programområdet samt bidra till strategins mål och prioriteringar.

Samverkansåtgärderna i programmet bör ha inriktning på att hitta och/eller genomföra gemensamma lösningar på identifierade gränsöverskridande problem

4.5 Hur de inom programmet planerade insatserna bidrar till makroregionala strategier och havsområdesstrategier, enligt de behov för programområdet som fastställts av medlemsstaten (i tillämpliga fall) (i tillämpliga fall)

(När medlemsstaten och regionerna deltar i makroregionala strategier och havsområdesstrategier)

Många av de utmaningar som Sverige och EU står inför är gränsöverskridande i sin natur, både för lokal, regional och nationell nivå. Även strategin för Europa 2020-betonas vikten av ett närmare samarbete mellan unionens medlemmar. EU:s strategi för Östersjöregionen ger en viktig vägledning för valet av insatser och bidrar till att det regionala strukturfondsprogrammet kan användas på ett mer målmedvetet och fokuserat sätt för att möta gemensamma utmaningar i makroregionen.

En framgångsfaktor för EU:s strategi för Östersjöregionen är en väl fungerande flernivåstyrning mellan olika samhällssektorer. Alla nivåer behöver delta i arbetet för att nå strategins mål; rädda havsmiljön, sammanlänka regionen och öka välståndet.

Ett Östersjöstrategiprojekt kan utgöras antingen av ett Flaggskeppsprojekt som anges i strategins handlingsplan eller projekt med tydlig makroregional påverkan som bidrar till att nå strategins mål och indikatorer genom att bidra till att genomföra en eller flera av åtgärder i handlingsplanen.

I den svenska programkontexten kommer bidragen till genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen främst att innebära verksamhet som genomförs i samarbete med ett eller flera andra länder i makroregionen.

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning om hur programmet förhåller sig till EU:s strategi för Östersjöregionen. I Kapitel 2 beskrivs under respektive insatsområde om och i så fall hur denna strategi ska hanteras inom det aktuella insatsområdet. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

5. SÄRSKILDA BEHOV I GEOGRAFISKA OMRÅDEN MED STÖRST FATTIGDOM ELLER HOS MÅLGRUPPER SOM ÄR SÄRSKILT UTSATTA FÖR DISKRIMINERING ELLER SOCIAL UTESTÄNGNING (i tillämpliga fall)

5.1 Geografiska områden med störst fattigdom eller målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning

Ej aktuellt i programmet.

5.2 Strategi för att möta de särskilda behoven i geografiska områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning samt, i tillämpliga fall, bidraget till det integrerade tillvägagångssätt som anges i partnerskapsöverenskommelsen

Ej aktuellt i programmet.

Tabell 22: Åtgärder för att möta de särskilda behoven i geografiska områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning

Målgrupp/geografiskt område	Huvudsaklig typ av planerade åtgärder som ingår i det integrerade tillvägagångssättet	Prioriterat område	Fond	Regionkategorori	Investeringsprioritering
-----------------------------	---	--------------------	------	------------------	--------------------------

6. SÄRSKILDA BEHOV I OMRÅDEN MED ALLVARLIGA OCH PERMANENTA, NATURBETINGADE ELLER DEMOGRAFISKA NACKDELAR (I TILLÄMPLIGA FALL)

Med hänvisning till art 174 i fördraget berörs i Sverige endast programmen för Övre Norrland respektive Mellersta Norrland. I dessa program såväl som i detta program adresseras demografiska utmaningar och gleshet i programmets kapitel 1 och 2.

7. MYNDIGHETER OCH ORGAN MED ANSVAR FÖR FÖRVALTNING, KONTROLL OCH REVISION SAMT RELEVANTA PARTERS ROLL

7.1 Relevanta myndigheter och organ

Tabell 23: Relevanta myndigheter och organ

Myndighet/organ	Namn på myndigheten/organet samt avdelning eller enhet	Chef för myndigheten/organet (befattning eller tjänst)
Förvaltningsmyndighet	Tillväxtverket	Generaldirektören
Attesterande myndighet	Tillväxtverket	Generaldirektören
Revisionsmyndighet	Ekonomistyrningsverket	Chef för avdelningen för EU-revisionen
Organ till vilket kommissionen kommer att göra utbetalningar	Riksgäldskontoret	Riksgäldsdirektören

7.2 De relevanta parternas engagemang

7.2.1 Åtgärder som vidtagits för att engagera parterna i utformningen av det operativa programmet och parternas roll i genomförandet, övervakningen och utvärderingen av programmet

Våren 2012 tog politiken ett initiativ för att sätta igång förberedelserna inför EU:s kommande programperiod. Regiondirektörerna vid regionförbunden i Örebro, Sörmland, Östergötland och Uppsala gav då i uppdrag åt sina näringslivsansvariga att förbereda ett skrivarbete kring regionalfonden inför den nya programperioden 2014-2020. På hösten samma år, möttes de fyra näringslivscheferna tillsammans med en representant från länsstyrelsen i Västmanland för att ta fram en gemensam handlingsplan för de fem länen och en arbetsgrupp bildades. Regionförbunden tog samma höst ett beslut om att låta Regionförbundet i Örebro ta ett huvudansvar för programskrivningsarbetet och föreslå regeringen denna arbetsordning. I avvaktan på regeringens beslut ombildades arbetsgruppen till en interimsgrupp med uppdraget att ta fram projektdirektiv inför det fortsatta skrivarbetet.

Den 31 januari 2013 kom regeringens beslut om hur programmeringsarbetet skulle genomföras. Regionförbundet Örebro fick då erbjudandet om att ta fram ett operativt program för regionalfonden samt en socioekonomisk analys för socialfonden och regionalfonden för de fem länen i Östra Mellansverige. I beslutet stod det klart att den inestående programperiodens geografi för regionalfonden skulle vara densamma även under nästa period 2014-2020. Östra Mellansverige skulle omfattas av Örebro, Västmanland, Sörmland, Uppsala och Östergötlands län.

Regionförbundet i Örebro utsåg då en projektledare med uppgiften att hålla samman och leda programskrivningsarbetet. Utöver projektledaren tillsattes också ett partnerskap bestående av flera delar:

- en politisk styrgrupp bestående av ordförande för respektive regionförbund samt landshövdingen i Västmanland,
- en ledningsgrupp med regiondirektörerna i Örebro, Sörmland, Uppsala och Östergötland samt länsrådet i Västmanland,
- en strukturfondsgrupp bestående av tjänstemän utpekade av regiondirektörerna respektive länsrådet i Västmanland,
- länsvisa förankringsnätverk, bestående av intresseorganisationer och nätverk som regionförbunden/länsstyrelsen i Västmanland nyttjat i förankringen av de regionala utvecklingsstrategierna (RUS-processen) samt i den ordinarie verksamheten.

Den politiska styrgruppen, ledningsgruppen och strukturfondsgruppen har under våren 2013 mötts varje månad för avstämning. En övergripande handlingsplan har varit vägledande för arbetet. Grupperna har varit sammansatta så att samtliga län ska finnas representerade, nödvändig kompetens ska finnas tillgänglig och att könsfördelningen ska vara så jämn som möjligt [19]. Det huvudsakliga arbetet med att ta fram underlag till det operativa programmet har skett i strukturfondsgruppen. Denna grupp har bland annat tagit fram en samlad bild av vilka delar i länsens RUS:ar som varit relevanta för regionalfonden, prioriterat mellan regionalfondens tematiska mål, aktivt sökt upp och skapat kontakter till skrivaransvariga för övriga fonder, påbörjat ett samarbete med ansvariga myndigheter samt strukturerat och formulerat innehållet i det operativa programmet.

Redan inledningsvis fattade ledningsgruppen ett beslut om att förankringsarbetet skulle ske länsvis. Ett tungt vägande skäl var att det ute i länen redan fanns upparbetade nätverk och arenor, vissa kopplade till tidigare RUS processer, andra mer fristående, som väl lämpade sig för en förankringsprocess. Strukturfondsgruppen har under hela våren använt sig av dessa nätverk och arenor för att dels informera, dels återkoppla och pröva acceptansen inför olika alternativ som varit föremål för diskussion. På så vis har strukturfondsgruppen säkerställt att de val som gjorts har haft en förankring ute i länen.

I varje län har regionförbunden respektive länsstyrelsen i Västmanland dessutom under våren 2013 genomfört större sammandragningar i form av konferenser/seminarier. Här har man informerat om hela processen kring regionalfondens arbete på olika samhällsnivåer och gett utrymme för diskussioner kring regionalfondens kommande inriktning. Inspel från deltagarna vid dessa konferenser har fångats upp och tagits tillvara som inspel och uppslag till strukturfondsgruppen. Konferenserna har även innehållit spridning av erfarenheter från tidigare programperiod för skapa ett lärande mellan deltagande organisationer och personer.

När strukturfondsgruppen under våren 2013 enats kring tematiska mål och underliggande investeringsprioriteringar har ett antal skrivargrupper formerats. Gemensamt för alla skrivargrupper är att de består av sakkunniga personer från flera län med en huvudansvarig tjänsteman. Dessa skrivargrupper har formulerat textförslag som sedan processats inom strukturfondsgruppen, ledningsgruppen samt den politiska styrgruppen enligt ett körschema med tydliga avstämningspunkter som löpt under maj och juni. Vid strukturfondsgruppens möten i maj och juni har både strukturfondsgruppen och

skrivargrupperna stämt av innehållet i de olika delarna mot varandra för att säkerställa att det operativa programmet i sin helhet hänger ihop och har en logisk struktur.

Till dessa skrivargrupper har en rad aktörer kopplats på. Genom Tillväxtverkets samordningsuppdrag har exempelvis ansvariga myndigheter för de olika fonderna medverkat. Ansvariga skrivargrupper för landsbygdsprogrammets länsvisa strategier och representanter från stadsutvecklingsnätverket i Mälardalen har också involverats. Länsstyrelserna har varit delaktiga, dels utifrån sitt myndighetssamordningsuppdrag ute i länen, dels utifrån sin sakkunskap kring de horisontella målen. Ansvariga för Stockholmsregionens regionalfondsarbete har involverats då Stockholm funktionellt har många kopplingar till länen inom Östra Mellansverige.

Gemensamt för alla dessa aktörer är att de aktivt deltagit i utformningen av föreslagna texter för regionalfondens operativa program. Tillsammans med strukturfondsgruppen har dessa aktörer också utmanats att under den kommande programperioden utarbeta en mer långsiktig plan för hur ett gemensamt strategiskt utvecklingsarbete i Östra Mellansverige skulle kunna utformas med regionalfondens inriktning som ledstjärna.

Förvaltande och attesterande myndighet

Tillväxtverket är förvaltande och attesterande myndighet för de regionala strukturfondsprogrammen med EU-styrda befogenheter. I förvaltande myndighets ansvar ingår beredning, beslut om stöd samt utbetalning av medel till projektägare. Förvaltande myndighet ska även utföra attesterande myndighets uppgift.

Tillväxtverket ska i sin beredning vid behov rådgöra med regional och nationell expertis i sakfrågor och regional behovsanalys. Detta för att säkerställa ett väl förankrat beslutsunderlag. Om ett finansiellt stöd beviljas till ett stort företag ska förvaltande myndighet förvissa sig om att bidraget inte resulterar i en betydande förlust av arbetstillfällen på befintliga arbetsplatser inom Unionen.

Förvaltningssystemet för regionala fonden godkändes 2007 av kommissionen och inga systemfel har därefter konstaterats av revisorer. Sverige behåller därför befintligt förvaltningssystem och den administrativa kapaciteten är därmed oförändrad god.

Revisionsmyndighet

Ekonomistyrningsverket är revisionsmyndighet för de regionala strukturfondsprogrammen med EU-styrda befogenheter.

Strukturfondspartnerskap

För att säkerställa ett regionalt inflytande över genomförandet av programmet har ett gemensamt strukturfondspartnerskap bildats inom det geografiska området för programmet och motsvarande regionala handlingsplan för socialfonden.

Strukturfondspartnerskapens uppgift fastställs i Lag (2007:459) om strukturfondspartnerskap. Strukturfondspartnerskapet har till uppgift att prioritera mellan av förvaltande myndighet godkända projektansökningar.

Ansökningar ska lämnas till förvaltande myndighet som ansvarar för beredning och beslut om stöd. Innan beslut om stöd fattas ska förvaltande myndighet föredra

beslutsunderlag och övrigt underlag för partnerskapet och får endast bevilja stöd i enlighet med partnerskapets prioriteringar.

När förvaltande myndighet ska göra en utlysning i ett program ska de utlysningsspecifika kriterierna stämmas av med strukturfondspartnerskapet innan utlysningen publiceras. Strukturfondspartnerskapets ordförande ska i samråd med förvaltande myndighet kalla till möten.

Övervakningskommitté

Medlemsstaten ska inrätta en kommitté för att övervaka genomförandet av programmet. För de åtta regionala strukturfondsprogrammen inrättas en gemensam övervakningskommitté med representanter för berörda aktörer. Ordförande är en representant från Näringsdepartementet. Regeringen återkommer i särskild ordning vad gäller kommitténs sammansättning och arbetsätt.

Övervakningskommittén för de åtta regionala strukturfondsprogrammen ska bilda ett gemensamt utskott med socialfondsprogrammets övervakningskommitté. Utskottets huvuduppgift är att hantera samordningsfrågor mellan fonderna som faller inom ramen för övervakningskommitténs mandat.

Övervakningskommittén för de regionala strukturfondsprogrammen kan på eget initiativ bilda ytterligare utskott.

Uppföljning och utvärdering

I Strukturfondförordningen slås fast att utvärderingar ska göras ”i förhållande till unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla”. Systematisk utvärdering är en förutsättning för att bedöma politikens effektivitet, ändamålsenlighet och verkan, särskilt när det gäller insatsernas bidrag till att nå målen i Europa 2020-strategin. Som ett led i ett förstärkt resultatfokus behöver större ansträngningar göras i syfte att systematiskt utvärdera projektens och de tematiska insatsernas samlade resultat och effekter samt bidra till lärande och synliggöra insatsernas betydelse för att nå programmets mål och hållbar tillväxt regionalt och nationellt.

Systematisk uppföljning och utvärdering ska vara en del av arbetet med såväl genomförandet av den europeiska sammanhållningspolitiken som den regionala tillväxtpolitiken. Det övergripande syftet är att bidra till lärande och att förbättra kvaliteten i hela programcykeln, från programplanering och genomförande av projekt till implementering i reguljär verksamhet. Utvärderingarna ska förändra, förbättra och förstärka den regionala tillväxtpolitiken genom att erfarenheter och kunskaper sprids.

Uppföljningar och utvärderingar kommer att ske löpande och har något olika karaktär och tjänar olika syften i olika faser. För att säkerställa god kvalitet i genomförande och goda resultat i programmen behöver det finnas ett tydligt sammanhållet system där projekturval, indikatorer, utvärdering, följeforskning och lärande hänger ihop. En viktig aspekt i detta är att rutiner för datainsamling avseende bl.a. indikatorer för uppföljning och utvärdering planeras i ett tidigt skede. Trots att ambitionsnivån på utvärdering för lärande höjdes under programperioden 2007-2013 samt att satsningar på utvärdering och följeforskning ökade, finns det ändå utrymme för förbättringar. Generellt sett behövs ett större resultatfokus, inte minst mot bakgrund av kraven på detta på EU-nivå denna programperiod. Ett område som behöver utvecklas är uppföljning och

resultatutvärdering, exempelvis bör nyttan med viss regelbundenhet mätas samt olika former för mätning av resultat och effekter på bl.a. hållbar tillväxt och sysselsättning bör utvecklas. Ett annat område som kommer att vara viktigt att utvärdera och följa upp är integreringen av de horisontella kriterierna samt även att bidra till ett ökat lärande på området.

Utvärderingsarbetet under programgenomförandet ska utföras av oberoende part och ska präglas av metoder för följeforskning och teoridrivna utvärdering. Teoridrivna utvärdering innebär utvärdering av såväl process som resultat och effekter på kort och lång sikt liksom av möjlig implementering i reguljär verksamhet. En central del av utvärderingsuppdraget är att samordna och säkerställa att utvärderingsmetoder utvecklas så att det blir möjligt att följa de långsiktiga effekterna på hållbar tillväxt och sysselsättning av de insatser som genomförs i programmen.

Programperioden 2014-2020 ska präglas av en medveten satsning på en utvärderingsansats och lärsystem som säkrar återföring av erfarenheter från projekten och kunskapsbildning från programgenomförandet. En viktig förutsättning för detta är att berörda parter i programgenomförandet, såsom regionala och nationella utvecklingsaktörer, Förvaltande myndighet, strukturfondspartnerskap och projektparter drar lärdomar av programmens insatser genom att följa utvärderingarna och ta del av utvärderingsresultaten, men framförallt tar tillvara resultaten i det fortsatta arbetet. Berörda parter ska också få en god kunskap om programmens mål och syfte. Slutförda utvärderingar ska i linje med Kommissionens direktiv publiceras för att kunna nå alla berörda av programmet men också för att skapa ett vidare lärande och inspiration.

Utvärderingsarbetet ska på ett tydligt sätt knytas till processtöd, analysinsatser och plattformar för lärande och kunskapsutbyte. Samordning ska ske med ansvariga för utvärderingsarbetet för de övriga ESI-fonderna för att skapa en samlad bild över fondernas sammantagna bidrag till strukturförändringar för smart och hållbar tillväxt för alla.

Kravet på ökad samordning gäller särskilt Regionalfondens- och Socialfondens insatser i syfte att effektivisera utnyttjandet av fondmedlen. Det kan handla om gemensam utvärdering av samordnade insatser, genomförandeorganisationerna, gemensam referensgrupp för Socialfonden och Regionalfondens övervakningskommittéer, gemensamma spridnings- och återföringsinsatser och gemensam upphandling av kapacitetsutveckling av projektutvärdering.

Spridning av resultat från uppföljningar och utvärderingar samt att säkra att utvärderingar kommer till användning bidrar till förbättrad styrning och måluppfyllelse i programmen. Svenska ESF-rådet och Tillväxtverket ska därför samverka med regionalt tillväxtansvariga för att förmedla kunskaper och erfarenheter från fondverksamheten och bidra till uppföljningen samt utvecklingen.

7.2.2 Samlade bidrag (för ESF, i tillämpliga fall)

7.2.3 Anslag till kapacitetsbyggande (för ESF, i tillämpliga fall)

8. SAMORDNING MELLAN FONDERNA, EJFLU, EHFF OCH ANDRA FINANSIERINGSINSTRUMENT PÅ UNIONSIVÅ OCH NATIONELL NIVÅ SAMT EIB

Mekanismerna för att säkerställa samordningen mellan fonderna, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu), Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) och andra finansieringsinstrument på unionsnivå och nationell nivå samt EIB, med beaktande av de relevanta bestämmelserna i den gemensamma strategiska ramen.

Regionalfondsprogrammen kommer att verka i ett sammanhang där andra europeiska, nationella, regionala och lokala initiativ, planer och program får betydelse för programmets genomförande. En uttalad ambition för programperioden 2014–2020 är att arbetet på ett tydligare sätt ska arbeta mot målen i EU 2020-strategin och i EU:s strategi för Östersjöregionen och i ökad grad kopplas till andra nationella och EU-finansierade program och verksamheter.

Den regionala handlingsplanen för socialfonden

Utgångspunkten för socialfondens användning under programperioden är att fonden ska förstärka och utveckla den nationella arbetsmarknadspolitiken och bidra till att nå målen för Europa 2020-strategin. Det nationella programmets prioriteringar har konkretiserats i en regional handlingsplan som gäller för Östra Mellansverige. Den regionala handlingsplanen avser att fokusera insatserna kring:

- stärka tillgången på livslångt lärande och höja arbetskraftens kunskaper,
- underlätta övergången från utbildning till arbetsliv,
- tillgång till sysselsättning för arbetssökande,
- varaktig integration av ungdomar, samt
- aktiv inkludering för ökad anställbarhet.

Det finns tydliga kopplingar mellan regionalfondsprogrammet för Östra Mellansverige och Östra Mellansveriges handlingsplan för Socialfonden. Arbetslösheten bland ungdomar och utlandsfödda är hög samtidigt som regionen behöver höja utbildningsnivån och höja arbetskraftens kunskaper och stärka kompetensutvecklingen för att klara omställningar och en ökad globala konkurrens. Många företag anser även att bristen på kompetent personal är ett hinder för tillväxt. Matchningen mellan utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden måste därför förbättras. Allt detta sammantaget gör att kompetensförsörjningsfrågorna och utanförskapsproblematiken har en stor inverkan på regionens tillväxt.

Kopplingar mellan regionalfondsprogrammet och socialfonden adresseras bland annat genom förstärkt kompetensutveckling inom ex. det innovations- och företagsfrämjande systemet för att förbättra stödjande insatser till näringsliv och forskningsplattformar. Kompetensutveckling för ökad kunskap och kunskapsöverföring kring energieffektivisering och förstärkt entreprenörskap nämns även samt kopplingar till social innovation och socialt entreprenörskap för att minska utanförskapet. Kopplingar kan även göras för att i internationaliseringsinsatser utnyttja den kunskap som finns hos utlandsfödda för en ökad internationalisering, ökad sysselsättning och aktiv inkludering.

Den nationella innovationsstrategin

Den nationella innovationsstrategins målsättningar och vision att stärka det svenska innovationsklimatet inom olika områden till 2020, knyter an till tematiskt mål 1 och har betydelse för den regionala utvecklingskraften. Den lyfter tydligt fram den regionala nivåns betydelse i innovationsarbetet och betydelse för att kunna uppnå strategins mål, varav ett är att Sveriges regionala innovationsmiljöer ska vara globalt attraktiva.

Den nationella innovationsstrategin knyter på jordbruksområdet an till de möjligheter som finns att inom landsbygdsprogrammet stötta innovativa satsningar inom ramen för det Europeiska innovationspartnerskapet för jordbruk som i sin tur ger möjligheter till samarbeten på europeisk nivå.

Hur programmet avser att arbeta med detta beskrivs i kapitel 1.

Det nationella regionalfondsprogrammet

Det grundläggande syftet med programmet är att tillföra ett mervärde till det regionala tillväxtarbetet och genomförandet av sammanhållningspolitiken som inte kan uppnås tillräckligt inom ramen för de regionala strukturfondsprogrammen. Programmet ska bidra till följande mervärden:

Få fram kvalitativa projekt i konkurrens i syfte att stödja en långsiktig utveckling inom vissa tematiska områden.

- Stödja samverkansprojekt mellan län samt projekt mellan län och den nationella nivån som bidrar till att utveckla regionala styrkeområden utifrån de regionala förutsättningarna i olika delar av landet.
- Bidra till att utveckla flernivåstyrning dvs. mellan nivåer och aktörer
- Främja insatser som bidrar till en ökad samverkan med andra relevanta EU-program
- Främja insatser som bidrar till en ökad medverkan av näringslivet i såväl utarbetandet som genomförandet av programmet
- Utveckla arbetet med utvärdering, återföring av kunskap och lärande i strukturfondsarbetet

Det nationella regionalfondsprogrammets innehåller följande insatsområden:

Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation – innehåller insatser inom ramen för tematiskt mål 1. Fokus inom detta område ligger på att utveckla svenska styrkeområden genom gränsöverskridande samverkan samt forskningsinfrastruktur.

Öka små och medelstora företags konkurrenskraft. Insatserna inom detta område syftar till att öka tillgången på riskkapital i tidiga skeden och främja tillkomsten av fler privata aktörer på riskkapitalmarknaden genom implementering av ett finansiellt instrument enligt strukturen fond-i-fond.

Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer. Det är ur budgethänseende programmets största operativa område och rymmer insatser inom ramen för tematiskt mål 4 med fokus på dels energieffektivisering, dels kapitalförsörjning med inriktning på företag vars verksamhet bidrar till utvecklingen av en koldioxidsnål ekonomi.

Inom tematiskt område 4 finns även beskrivet insatser av processtödande karaktär. Det innebär ett nationellt kompetens- och metodstöd som ska bidra till ett ökat strategiskt lärande genom att utveckla och sprida kunskap över geografiska och administrativa gränser.

COSME och Horisont 2020

Små och medelstora företag kan med hjälp av de regionala strukturfondsprogrammen öka sin kunskapsintensitet, FoI-kontakter och stärka sina internationella nätverk. Det underlättar ett framtida deltagande i nationella och europeiska forsknings- och innovationsprogram. Arbetet med att stärka kopplingar mellan de regionala strukturfondsprogrammen och Horisont 2020 kommer att utvecklas för att lägga grunden för ett bredare deltagande i Horisont 2020. Resultat från COSME-projekt och Horisont 2020 samt tidigare forskningsprogram ska kunna omsättas i nya projekt i de regionala strukturfondsprogrammen. På nationell nivå finns ett par viktiga myndigheter, särskilt Vinnova och Tillväxtverket som kommer att ha roller inom både regionala strukturfondsprogrammen, Horisont 2020 och COSME vilket i praktiken kommer att innebära ökad samordning och möjliggöra synergier. Grunden för detta läggs via strategier för smart specialisering som bidrar till kraftsamling för att öka effekterna av de investeringar som görs inom forskning och innovation för att öka tillväxten och skapa fler jobb.

Till exempel anges i forsknings- och innovationspropositionen 2012/13: 30 att Verket för innovationssystem (Vinnova) utifrån sitt verksamhetsområde bör stödja regionerna i deras arbete med strategiskt innovationsarbete. I den nationella innovationsstrategin betonas också behovet av att utveckla samspelet mellan nationella myndigheter, regionala utvecklingsaktörer och arbetet med programmen inom EU. Vikten av att skapa synergier och säkerställa samordning mellan programmen och EU:s olika fonder och instrument för forskning, innovation och entreprenörskap betonas även i regeringens direktiv till utarbetandet av regionala strukturfondsprogram.

I riktlinjerna för RISE-koncernen (forskningsinstituten) anges på vilket sätt instituten kommer att medverka i arbetet med regionala strategier avseende innovationsmiljöer och genomförandet av regionala strukturfondsprogram på regional och nationell nivå.

Möjligheten att under genomförandet kombinera finansiering från Horisont 2020 och ESI-fonderna i olika satsningar ska undersökas. Det kan handla om att samverka över programgränser, nationsgränser, att kombinera entreprenörskaps- och innovationsåtgärder samt att främja företag med tillväxtpotential.

Koordinering mellan ESI-fonderna och de offentlig-offentliga forskningspartnerskapen (Joint Programming Initiatives, ERA-NETs, samt forskningsprogrammen under artikel 185) samt de offentlig-privata forskningsprogrammen under artikel 187 (Joint Technology Initiatives) ska, där så är lämpligt, säkerställas.

Landsbygdsprogrammet ger möjlighet för jordbruksföretag att inom ramen för det Europeiska innovationspartnerskapet för jordbruk delta i samarbetsåtgärder mellan praktiker, rådgivare och forskare. Dessa åtgärder skapar också möjlighet för jordbruksföretagen att knyta internationella kontakter och delta i projekt inom ramen för Horisont 2020.

CAP

EU:s gemensamma jordbrukspolitik består av två pelare, där pelare I innehåller marknadsstöd samt direktstöd och pelare II innehåller landsbygdsprogrammet. Pelare I domineras budgetärt av direktstödet, som till största del är frikopplat från produktionen och betalas ut per hektar. Landsbygdsprogrammet och gårdsstödet genererar tillsammans viktiga stöd för landsbygden och jordbruket. Den överenskommelse om gårdsstödet som nåddes under 2013 innebär att ett flertal möjligheter att rikta stödet till olika grupper av lantbrukare införts. Viktiga utgångspunkter för så väl arbetet med landsbygdsprogrammet som gårdsstödet är förenkling, konkurrenskraft och aktivitet på landsbygden samt hög miljönytta.

Fonden för ett sammanlänkat Europa(FSE)

God tillgänglighet genom ett väl fungerande transportsystem är centralt för att uppnå utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft. För glest befolkade regioner kan satsningar på transportsystemet, t.ex. investeringar i infrastruktur vara avgörande för näringsliv, arbetsmarknad och livsmiljö.

Genom EU-samarbetet om transeuropeiska nätverket för transporter (TEN-T) och fr.o.m. 2014 ”Fonden för ett sammanlänkat Europa” (FSE) kan EU lämna bidrag till infrastrukturutbyggnad i unionen. Tanken är att väl utbyggd infrastruktur ska ge bättre förutsättningar att använda fördelarna med ett EU utan inre gränser. Genom att öka den internationella tillgängligheten ges också svenska regioner tillgång till större marknader. För att kunna söka medel ur budgeten för FSE måste infrastrukturen återfinnas på de kartor som finns i riktlinjerna för TEN-T.

Utöver detta kan ett viktigt bidrag ges genom strukturfonderna. Stöd till hållbara transporter genom strukturfonderna bör användas till åtgärder som stärker näringslivet och arbetsmarknaden och som bidrar till attraktiva livs- och boendemiljöer. Bidrag genom strukturfonderna kompletterar FSE genom större fokus på regionala frågor.

Telekommunikationsnät och – tjänster blir i allt högre grad internetbaserade infrastrukturer där bredbandsnät och digitala tjänster har ett nära samband. Internet är en mycket viktig plattform för kommunikation, tjänster utbildning, deltagande i samhällsliv samt affärsverksamhet. Därför är den transeuropeiska tillgången till säkert och snabbt bredband och digitala tjänster av stor betydelse för ekonomisk tillväxt, konkurrenskraft och social integration.

Inom ramen för FSE och transeuropeiska nät på området för telekommunikationsinfrastruktur (TEN-TELE) kan satsningar göras för att främja utbyggnaden och moderniseringen av transeuropeiska infrastrukturer för digitala tjänster och deras gemensamma byggstenar och av bredbandsnät. Satsningarna inom området digitala tjänster ska stödjas genom upphandling och/eller bidrag, medan satsningarna på bredbandsnät ska stödjas genom finansiella instrument som ska vara öppna för kompletterande bidrag från privata investerare, medlemsstater och bidrag från andra källor – inklusive de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Vidare kan satsningar för att främja integreringen av den inre marknaden för energi genomföras inom ramen för FSE och transeuropeiska nät inom energiområdet (TEN-E).

LIFE

LIFE är EU:s finansiella instrument för miljö och klimat och årligen delar EU-kommissionen ut pengar till projekt i medlemsländerna. I arbetet med att stärka region

och sektorsövergripande insatser fyller LIFE en central funktion i och med den projektform som kallas integrerade projekt (IP). Projektformen är en ny typ av projekt som införs under programperioden 2014-2020 i syfte att genom en större typ av projekt, t.ex. regionala eller multiregionala, skapa synergier mellan ESI-fondernas sektorsområden samt miljö- och klimatområdet. Dessa projekt kan ha kopplingar till natur (inkl. Natura2000-förvaltning), vatten, avfall, luft och klimat (begränsning av och anpassning till) vilka är fokusområdena för IP. De åtgärder som finansieras av ESI-fonderna med kopplingar till miljö, klimatförändringar och en hållbar användning av resurser kan också vara ett komplement till LIFE-programmet.

För att kunna säkerställa synergier mellan de olika fonderna och med integrerade projekt inom ramen för LIFE är dialogen mellan den ansvariga myndigheten för LIFE – Naturvårdsverket – och de förvaltande myndigheterna för ESI-fonderna central.

Kreativa Europa

EU:s kultur- och medieprogram Kreativa Europa har bl.a. som allmänt mål att stärka de europeiska kulturella och kreativa sektorernas konkurrenskraft, smart tillväxt och hållbar tillväxt för alla. Programmet pekar bl.a. på möjligheter och behov av enhetlighet och kopplingar till annan relevant unionsfinansiering såsom bl.a. regional- och socialfonden samt forsknings och innovationsprogrammen. Det är därför angeläget att nyttja kulturens betydelse och potential i det svenska regionala tillväxtarbetet.

Transportinfrastrukturplaner

För transportinfrastruktur finns dels en nationell plan samt länstransportplaner. Planerna avser tolv år och uppdateras ca vart fjärde år. Den nationella planen omfattar bl.a. investeringar och förbättringar i det statliga stamvägnätet, åtgärder i det statliga järnvägsnätet, drift och underhåll. Länstransportplanerna omfattar bl.a. investeringar i det statliga vägar som inte ingår i stamvägnätet samt statlig medfinansiering till åtgärder i vissa regionala kollektivtrafikanläggningar m.m.

9. FÖRHANDSVILLKOR

9.1 Förhandsvillkor

Uppgifter om bedömningen av förhandsvillkorens relevans och av hur de har uppfyllts (frivilligt)

Tabell 24: Tillämpliga förhandsvillkor samt en bedömning av deras uppfyllande

Förhandsvillkor	Insatsområden som förhandsvillkoret gäller	Förhandsvillkoret uppfyllt (ja/nej/delvis)
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Ja
T.01.2 - Forsknings- och innovationsinfrastruktur. Det finns en flerårig plan för budgetering och prioritering av investeringar.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Ja
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	2 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	Ja
T.04.1 - Åtgärder har vidtagits för att främja kostnadseffektiva förbättringar av slutanvändning av energi samt kostnadseffektiva investeringar i energieffektivitet vid anläggning eller renovering av byggnader.	3 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Delvis
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag 3 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Ja
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag 3 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Ja
G.3 - Det finns administrativ	1 - Att stärka forskning, teknisk	Ja

Förhandsvillkor	Insatsområden som förhandsvillkoret gäller	Förhandsvillkoret uppfyllt (ja/nej/delvis)
kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	utveckling och innovation 2 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag 3 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag 3 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Ja
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag 3 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Ja
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag 3 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Ja
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag 3 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Ja

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	1 - Det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering som	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	2 - bygger på en swot-analys eller liknande för att styra resurserna till en begränsad mängd prioriteringar inom forskning och innovation,	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings-	3 - har åtgärder för stimulans av privata FoI-investeringar,	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
och innovationssystem.				
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	4 - har ett system för övervakning och översyn.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	5 - En ram för tillgängliga budgetmedel för forskning och innovation har antagits.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
T.01.2 - Forsknings- och innovationsinfrastruktur. Det finns en flerårig plan för budgetering och prioritering av investeringar.	1 - Att en vägledande flerårig plan har antagits för budget och prioritering av investeringar med anknytning till unionens prioriteringar och om tillämpligt Europeiska strategiska forumet för forskningsinfrastruktur	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
	(ESFRI).			
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	1 - De särskilda åtgärderna omfattar: det finns åtgärder för att minska tiden och kostnaden för att starta företag med beaktande av målen i småföretagsakten.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	2 - De särskilda åtgärderna omfattar: det finns åtgärder för att minska den tid det tar att få licenser och tillstånd att inleda och bedriva företagets verksamhet med beaktande av målen i småföretagsakten.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	3 - De särskilda åtgärderna omfattar: det finns mekanismer för att övervaka genomförandet av de åtgärder i småföretagsakten som har införts samt utvärdera deras inverkan på små och medelstora företag.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
T.04.1 - Åtgärder har vidtagits för att främja kostnadseffektiva förbättringar av slutanvändning av energi samt kostnadseffektiva investeringar i energieffektivitet vid anläggning eller renovering av byggnader.	1 - Åtgärderna omfattar: åtgärder för att införa minimikrav avseende byggnaders energieffektivitet i enlighet med artiklarna 3, 4 och 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU.	Nej	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
T.04.1 - Åtgärder har vidtagits för att främja kostnadseffektiva förbättringar av slutanvändning av energi samt kostnadseffektiva investeringar i energieffektivitet vid anläggning eller renovering av byggnader.	2 - Åtgärderna omfattar: nödvändiga åtgärder för att inrätta ett system för certifiering av byggnaders energieffektivitet i enlighet med artikel 11 i direktiv 2010/31/EU.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
T.04.1 - Åtgärder har vidtagits för att främja kostnadseffektiva förbättringar av slutanvändning av energi samt kostnadseffektiva investeringar i energieffektivitet vid anläggning eller renovering av byggnader.	3 - Åtgärderna omfattar: åtgärder för att garantera strategisk planering för energieffektivitet i enlighet med artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
T.04.1 - Åtgärder har vidtagits för att främja kostnadseffektiva förbättringar av slutanvändning av energi samt kostnadseffektiva investeringar i energieffektivitet vid anläggning eller renovering av byggnader.	4 - Åtgärderna omfattar: åtgärder i enlighet med artikel 13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/32/EG om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster för att se till att slutkonsumenterna förses med enskilda mätare så långt det är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och proportionerligt i förhållande till möjliga energibesparingar.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för deltagande av organ med ansvar för att främja lika behandling under utarbetandet och genomförandet av programmen, bland annat genom att tillhandahålla	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
	rådgivning i jämlikhetsfrågor inom ramen för verksamheter som stöds av de europeiska struktur- och investeringsfonderna.			
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller unionens lagstiftning och politik mot diskriminering.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för deltagande av jämställdhetsorgan under utarbetandet och genomförandet av programmen, bland annat genom att tillhandahålla rådgivning i jämställdhetsfrågor inom ramen för verksamheter som stöds av de europeiska struktur- och investeringsfonderna.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller unionens lagstiftning och politik för jämställdhet och integrering av ett jämställdhetsperspektiv.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för samråd med och deltagande av organ med ansvar för att skydda rättigheter för personer med funktionsnedsättning eller organisationer som representerar personer med funktionsnedsättning och andra berörda intressenter under utarbetandet och genomförandet av programmen.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller tillämplig lagstiftning på unionsnivå och nationell nivå för personer med funktionsnedsättning, inklusive tillgänglighet och praktisk tillämpning av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning enligt unionslagstiftning eller nationell lagstiftning.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och	3 - Det finns bestämmelser för att garantera övervakning av genomförandet av artikel 9 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning när det gäller de europeiska struktur- och	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	investeringsfonderna under utarbetandet och genomförandet av programmen.			
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser för en effektiv tillämpning av unionens regler för offentlig upphandling genom lämpliga mekanismer.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser som säkerställer öppna kontraktutdelningsförfaranden.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	3 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar med genomförandet av ESI-fonderna.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	4 - Det finns bestämmelser för att garantera administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens regler för offentlig upphandling.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området	1 - Det finns bestämmelser som garanterar att unionslagstiftningen om statligt stöd genomförs och tillämpas	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
europiska struktur- och investeringsfonder.	verkningsfullt.		r Östra Mellansverige"	
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar med genomförandet av ESI-fonderna.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	3 - Det finns bestämmelser för att garantera administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens bestämmelser om EU:s regler för statligt stöd.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	1 - Det finns bestämmelser för en effektiv tillämpning av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU (miljökonsekvensbeskrivningar) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG (strategiska miljöbedömningar).	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	2 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar med genomförandet av direktiven om miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	3 - Det finns bestämmelser för att garantera tillräcklig administrativ kapacitet.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmets effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	1 - Det finns bestämmelser för insamling och sammanställning av statistiska data i rätt tid som innehåller följande: identifiering av källor och mekanismer som säkerställer statistisk validering.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmets effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	2 - Det finns bestämmelser för insamling och sammanställning av statistiska data i rätt tid som innehåller följande: system för offentliggörande av och allmän tillgång till sammanställd data.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmets effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de	3 - Ett verkkningsfullt system med resultatindikatorer vilket omfattar val av resultatindikatorer för varje program som ger information om motiveringen till valet av de politiska åtgärder som	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	finansieras av programmet.			
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	4 - Ett verkningsfullt system med resultatindikatorer vilket omfattar fastställande av mål för dessa indikatorer.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	5 - Ett effektivt system med resultatindikatorer vilket omfattar indikatorer som uppfyller kraven på tillförlitlighet och statistisk validering för varje indikator, tydlighet vid normativ tolkning, anpassning till politiken, aktualitet och insamling av data i rätt tid.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	6 - Garantier för att man i all verksamhet som finansieras av programmet använder sig av ett verkningsfullt system av indikatorer.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Förhandsvillkor Östra Mellansverige"	Se bilaga "Förhandsvillkor Östra Mellansverige"

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.				

9.2 Beskrivning av åtgärder för att uppfylla förhandsvillkoren, ansvariga organ och tidsplan

Tabell 25: Åtgärder för att uppfylla tillämpliga förhandsvillkor

Allmänt förhandsvillkor	Ej uppfyllda kriterier	Åtgärder som ska vidtas	Tidsgräns (datum)	Ansvariga organ

Tabell 26: Åtgärder för att uppfylla tillämpliga tematiska förhandsvillkor

Tematiskt förhandsvillkor	Ej uppfyllda kriterier	Åtgärder som ska vidtas	Tidsgräns (datum)	Ansvariga organ
T.04.1 - Åtgärder har vidtagits för att främja kostnadseffektiva förbättringar av slutanvändning av energi samt kostnadseffektiva investeringar i energieffektivitet vid anläggning eller renovering av byggnader.	1 - Åtgärderna omfattar: åtgärder för att införa minimikrav avseende byggnaders energieffektivitet i enlighet med artiklarna 3, 4 och 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU.	I svaret på formell underrättelse om genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda (ärendenr 2013/2134) angavs att Boverket ska besluta om en förtydligande formel i BFS 2011:6, avsnitt 9. Förslaget till förtydligande hanteras för närvarande inom Boverkets pågående process för revidering av BFS 2011:6 och beräknas träda i kraft 1 februari 2015.	2015-feb-01	Boverket

10. MINSKNING AV DEN ADMINISTRATIVA BÖRDAN FÖR STÖDMOTTAGARNA

Sammanfattning av bedömningen av den administrativa bördan för stödmottagarna och, vid behov, planerade åtgärder tillsammans med en preliminär tidsram för att minska den administrativa bördan.

Att ansöka om, bedriva, redovisa och avsluta ett projekt med finansiering från ett strukturfondsprogram inom ramen för Europeiska regionala utvecklingsfonden kräver god administrativ kompetens och kapacitet. Den administrativa bördan av att bedriva ett projekt upplevs olika av olika stödmottagare, något som kan förklaras av faktorer som de egna administrativa rutinerna, tidigare erfarenheter av strukturfondsprojekt, projektets inriktning och komplexitet etc.

I dialoger med stödmottagare och genom utförda enkätundersökningar kan Tillväxtverket (förvaltande myndighet) konstatera att stödmottagarna generellt anser att den administrativa bördan i att bedriva ett strukturfondsprojekt är stor.

Riksrevisionen har granskat i vilken utsträckning de förvaltande myndigheterna för regionalfondsprogrammen och socialfondsprogrammet utnyttjat de möjligheter till förenkling som erbjudits under programperioden 2007-2013. I sin rapport "Mer att förenkla! Administration i strukturfondsprojekt" (RiR 2012:22) konstaterar Riksrevisionen att stödmottagarna ofta anser att de administrativa kraven försvårar genomförandet av projekten genom att de tar fokus från kärnverksamheten och gör det svårt att arbeta med innovativa idéer och metoder.

Tillväxtverket inledde under hösten 2012 ett samarbete med Svenska ESF-rådet (förvaltande myndighet för det nationella socialfondprogrammet) för att ta till vara de möjligheter som förslaget till strukturfondsprogram för programperioden 2014-2020 ger vad gäller förenklad projektadministration för stödmottagare. I februari 2013 breddades samarbetet kring förenklingsåtgärderna genom att Statens Jordbruksverk, som är förvaltande myndighet för europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, kom med i arbetet. De områden där samarbete mellan fonderna i syfte att minska den administrativa bördan för stödmottagare har påbörjats är främst kring lönekostnader och indirekta kostnader.

Inför programperioden 2014-2020 har Tillväxtverket arbetat aktivt med att se över samtliga steg i förvaltning och genomförande av programmen. Ärendeprocessen som innehåller allt ifrån information om programmen och dess innehåll till ansökningsförfarande, beviljande av projekt, projektredovisning, uppföljning och till slut avslut av projekt, är en viktig del i denna översyn. Utgångspunkten för arbetet har varit erfarenheter som framkommit i det egna arbetet men också erfarenheter som framkommit genom utvärdering och följeforskning samt genom olika revisionsinsatser. Arbetet har bland annat resulterat i följande:

Tydligare och mer lättillgänglig information till stödmottagare

En ny och förbättrad elektronisk ansökan "Min Ansökan"

Förenklade interna arbetsprocesser

Enklare redovisning för stödmottagarna

Indikativ tidsplan

Tabell 30:

Åtgärd slutdatum	Beräknat
Tydlig och lättillgänglig information till stödmottagare	Januari 2014
En ny och förbättrad elektronisk ansökan ”Min Ansökan”	Februari 2014
Förenklade arbetsprocesser Programstart/hösten 2014	
Enklare redovisning för stödmottagarna Programstart/hösten 2014	

11. ÖVERGRIPANDE PRINCIPER

11.1 Hållbar utveckling

En beskrivning av de särskilda åtgärderna för att ta hänsyn till miljöskyddskrav, resurseffektivitet, begränsning av och anpassning till klimatförändringar, motståndskraft mot katastrofer samt riskförebyggande och riskhantering, vid urvalet av insatser.

Hållbar utveckling betyder att den nuvarande generationens behov uppfylls utan att de kommande generationernas förmåga att tillgodose sina behov äventyras. Det är en övergripande målsättning för EU och som genomsyrar all unionens politik och verksamhet.

Bättre miljö, jämställdhet samt likabehandling och icke-diskriminering, de tre horisontella kriterierna, är drivkrafter för hållbar tillväxt genom att de sätter fokus på smarta, inkluderande och hållbara lösningar som kan öka innovationsförmågan och minska resurs- och energiförbrukningen. Inom ramen för genomförandet av programmet ska de horisontella kriterierna användas som verktyg för att förbättra och effektivisera arbetet.

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar och kräver såväl regionala, nationella som globala lösningar för att minska ytterligare klimatpåverkan och för att anpassa samhället till ett förändrat klimat. Inom näringslivet krävs såväl strukturella förändringar som ökad resurseffektivitet, dvs. minskad användning av energi, råvaror och ekosystemresurser. Det är regeringens övertygelse att klimat-, miljö- och energiutmaningarna utgör en möjlighet för teknik-, varu- och tjänsteutveckling i alla branscher. Affärsmöjligheter skapas för svenska företag i och med den växande globala efterfrågan på hållbara och resurseffektiva varor och tjänster.

Målet för miljöpolitiken är att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Regioner och kommuner har ett stort ansvar för att aktivt bidra till det s.k. miljömålssystemet och att miljökvalitetsmålen uppfylls.

Omställningen till en grön ekonomi innebär utveckling av hållbara varor, tjänster och produktionssystem, och kan därigenom minska miljöpåverkan regionalt, nationellt och globalt. Omställningen kan även bidra till en miljödriven näringslivsutveckling i alla branscher och därmed ökat företagande, exportmöjligheter och sysselsättning i både stads- och landsbygdsregioner. Det är därför viktigt att främja utvecklingen av små och medelstora företag som vill ställa om till ett hållbart företagande och även ser det som en konkurrensfördel.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de tre horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de regionala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för

programmet ska beakta samtliga horisontella kriterier. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Klassificeringskriterier

Ett gemensamt verktyg för alla regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är klassificeringskriterierna. Dessa säkerställer att samtliga horisontella kriterier beaktas i samtliga projekt, samtidigt som de bidrar till att information lagras om projekten som i ett senare skede underlättar uppföljning och utvärdering. De horisontella klassificeringskriterierna kan också användas som ett verktyg i dialogen med de som ansöker om stöd samt de som beviljats stöd.

Klassificeringen görs vid beredningen av varje projektansökan. För att konkretisera klassificeringskriterierna avseende en bättre miljö ska det prövas om miljökvalitetsmålen kan användas i bedömningen. De horisontella kriterierna följs sedan upp löpande under projekttiden.

Tabell 31:

Bättre miljö

Miljö används aktivt som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller samtliga nedanstående punkter:

- I bakgrunds- och projektbeskrivningen finns en redogörelse för hur miljö används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Aktiviteter och kostnader visar tydligt hur miljö ska användas som verktyg i genomförandet
- I uppföljningen planerar projektägaren att visa hur miljö använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts

Miljö används delvis som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller två av nedanstående punkter:

- I bakgrunds- och projektbeskrivningen finns en redogörelse för hur miljö används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Aktiviteter och kostnader visar tydligt hur miljö ska användas som verktyg i genomförandet
- I uppföljningen planerar projektägaren att visa hur miljö använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts

Miljö används inte som ett verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller ingen av nedanstående punkter:

- I bakgrunds- och projektbeskrivningen finns en redogörelse för hur miljö används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål

- Aktiviteter och kostnader visar tydligt hur miljö ska användas som verktyg i genomförandet
- I uppföljningen planerar projektägaren att visa hur miljö använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning av betydelsen av dessa aspekter i analysen av regionen. Under Kapitel 2 beskrivs inom respektive insatsområde hur dessa aspekter ska inkluderas i insatserna. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

11.2 Lika möjligheter och icke-diskriminering

En beskrivning av de särskilda åtgärderna för att främja lika möjligheter och förhindra diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning i samband med förberedelsen, utarbetandet och genomförandet av det operativa programmet, särskilt när det gäller tillgång till finansiering, med hänsyn till behoven hos olika målgrupper som riskerar att drabbas av sådan diskriminering, särskilt kraven på att säkerställa tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Icke-diskriminering innebär att se människors olikheter som en tillgång, ett verktyg som effektiviserar arbetet för en hållbar tillväxt. Målet för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. En inkluderande regional tillväxt innebär att regionens invånare – oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning eller ålder – har samma förutsättningar att nå inflytande och få tillgång till tillväxtresurser, dvs. kan medverka och bidra på lika villkor i det regionala tillväxtarbetet.

För att öka konkurrenskraften tjänar regioner på att ta till vara hela befolkningens innovationsförmåga och entreprenörskap. Statistik visar att utrikes födda i högre utsträckning startar och driver företag, har högre omsättning i företagen och anställer fler än inrikes födda företagare gör. Utrikes födda kan också bidra till näringslivets internationalisering genom kontakter, språkkunskaper och kännedom om affärsmöjligheter i sina ursprungsländer.

Företag och organisationer som vill öka sin innovationsförmåga tjänar också på att rekrytera bredare och skapa en mindre homogen personalstyrka. Regionalt arbete för rättvis rekrytering, inklusive att lyfta fram arbetsgivare som aktivt arbetar utifrån ett icke-diskrimineringsperspektiv som ambassadörer, är betydelsefullt. Att synliggöra och utveckla kompetens hos invånare med utländsk bakgrund och därigenom förbättra matchningen på arbetsmarknaden och sänka trösklarna in är också viktigt. Unga i utanförskap är en central målgrupp.

Ett aktivt regionalt arbete för integration och icke-diskriminering kan dessutom bidra till hållbar tillväxt genom att öka inflyttningen av utrikes födda med efterfrågad kompetens.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de tre horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de regionala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för programmet ska beakta samtliga horisontella kriterier. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Klassificeringskriterier

Ett gemensamt verktyg för alla regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är klassificeringskriterierna. Dessa säkerställer att samtliga horisontella kriterier beaktas i samtliga projekt, samtidigt som de bidrar till att information lagras om projekten som i ett senare skede underlättar uppföljning och utvärdering. De horisontella klassificeringskriterierna kan också användas som ett verktyg i dialogen med de som ansöker om stöd samt de som beviljats stöd. Klassificeringen görs vid beredningen av varje projektansökan. De horisontella kriterierna följs sedan upp löpande under projekttiden.

Tabell 32:

Likabehandling och icke-diskriminering

Likabehandling och icke-diskriminering används aktivt som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller samtliga nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur likabehandling och icke-diskriminering används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål.
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur likabehandling och icke-diskriminering ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur likabehandling och icke-diskriminering använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Likabehandling och icke-diskriminering används delvis som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller två av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur likabehandling och icke-diskriminering används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål.
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur likabehandling och icke-diskriminering ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur likabehandling och icke-diskriminering använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Likabehandling och icke-diskriminering används inte som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller ingen av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur likabehandling och icke-diskriminering används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål.
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur likabehandling och icke-diskriminering ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur likabehandling och icke-diskriminering använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning av betydelsen av dessa aspekter i analysen av regionen. Under Kapitel 2 beskrivs inom respektive insatsområde hur dessa aspekter ska inkluderas i insatserna. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

11.3 Jämställdhet mellan män och kvinnor

En beskrivning av hur det operativa programmet bidrar till att främja jämställdhet och, när så är lämpligt, bestämmelser för att säkerställa att jämställdhetsperspektivet integreras både på program- och insatsnivå.

Jämställdhet, likabehandling och ickediskriminering samt bättre miljö, de tre horisontella kriterierna, är drivkrafter för hållbar tillväxt genom att de sätter fokus på smarta, inkluderande och hållbara lösningar som kan öka innovationsförmågan, maximera utnyttjandet av kompetens, humankapital och entreprenörskap och minska resurs- och energiförbrukningen. Inom ramen för genomförandet av programmet ska de horisontella kriterierna användas som verktyg för att effektivisera arbetet för en hållbar tillväxt.

Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. D.v.s. ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare, delta i beslutsfattande, utbildning och betalt arbete och ta samma ansvar för hemarbetet.

När kvinnor och män delar makt och inflytande i alla delar av samhällslivet får vi ett mer rättvist och demokratiskt samhälle.

Jämställd regional tillväxt innebär att kvinnor och män har samma förutsättningar att nå inflytande i det regionala tillväxtarbetet och få tillgång till tillväxtresurser. Att välja jämställdhet i planering och genomförande av de regionala strukturfondsprogrammen handlar primärt om att använda jämställdhet som ett medel för att uppnå hållbar tillväxt.

Några huvudskäl till varför ökad jämställdhet kan leda till hållbar tillväxt är att:

Humankapitalet används effektivare om arbetsmarknaden är jämställd och mindre könssegraderad. Detta innebär bland annat att både kvinnors och mäns kunskap,

kompetens och entreprenörskap utnyttjas optimalt, vi får fler företag och bättre matchning.

Ökad jämställdhet i regionens styrning och utveckling ökar det sociala kapitalet och delaktigheten vilket kan bidra till hållbar tillväxt genom att attrahera inflyttning och motverka utflyttning. Något som också är centralt för arbetsmarknadens kompetensförsörjning.

Jämställdhet förbättrar företags och organisationers innovationsförmåga, bland annat genom att arbetet blir effektivare om både kvinnor och män deltar i ledning, planering och genomförande.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de tre horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de regionala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för programmet ska beakta samtliga horisontella kriterier. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Klassificeringskriterier

Ett gemensamt verktyg för alla regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är klassificeringskriterierna. Dessa säkerställer att samtliga horisontella kriterier beaktas i samtliga projekt, samtidigt som de bidrar till att information lagras om projekten som i ett senare skede underlättar uppföljning och utvärdering. De horisontella klassificeringskriterierna kan också användas som ett verktyg i dialogen med de som ansöker om stöd samt de som beviljats stöd. Klassificeringen görs vid beredningen av varje projektansökan. De horisontella kriterierna följs sedan upp löpande under projekttiden.

Tabell 33:

Jämställdhet mellan kvinnor och män

Jämställdhet används aktivt som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller samtliga nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur jämställdhet används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur jämställdhet ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur jämställdhet använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Jämställdhet används delvis som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller två av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur jämställdhet används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur jämställdhet ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur jämställdhet använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Jämställdhet används inte som ett verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller ingen av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur jämställdhet används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur jämställdhet ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur jämställdhet använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning av betydelsen av dessa aspekter i analysen av regionen. Under Kapitel 2 beskrivs inom respektive insatsområde hur dessa aspekter ska inkluderas i insatserna. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

12. SEPARATA DELAR

12.1 Större projekt som ska genomföras under programperioden

Tabell 27: Förteckning över större projekt

Projekt	Planerat datum för anmälan/inlämnande (år, kvartal)	Planerat startdatum (år, kvartal)	Planerat slutdatum (år, kvartal)	Insatsområden – Investeringsprioriteringar

12.2 Resultatram för det operativa programmet

Tabell 28: Resultatram per fond och regionkategori (sammanfattande tabell)

Insatsområde	Fond	Regionkategori	Indikator eller viktigaste genomförandeste g	Om lämpligt, måtenhet	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)		
					Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Eruf	Mer utvecklade	Forskning, innovation: Antal företag som samarbetar med forskningsinstitutioner	Företag			37			150,00
1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Eruf	Mer utvecklade	Utgifter	Euro			16 132 991			53 776 636,00
2 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	Eruf	Mer utvecklade	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag			283			1 133,00
2 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	Eruf	Mer utvecklade	Utgifter	Euro			13 948 315			46 494 384,00
3 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Eruf	Mer utvecklade	Utgifter	Euro			10 251 172			34 170 572,00

Insatsområde	Fond	Regionkategori	Indikator eller viktigaste genomförandeste g	Om lämpligt, mätenhet	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)		
					Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
3 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Eruf	Mer utvecklade	Minskad energiförbrukning hos projektmedverkande företag och organisationer	mWh			2500			10 000,00

12.3 Relevanta partner som deltar i utarbetandet av programmet

Följande aktörer har i de fem länen involverats under programskrivningsprocessen och/eller genom informationstillfällen under våren 2013:

Södermanland

Eskilstuna kommun, Flens kommun, Gnesta kommun, Katrineholms kommun Nyköpings kommun, Oxelösunds kommun, Strängnäs kommun, Trosa kommun och Vingåkers kommun

Regionförbundet Sörmland

Länsstyrelsen i Södermanlands län

Landstinget i Sörmland

Mälardalens högskola

Företagarna

Svenskt Näringsliv

Östsvenska Handelskammaren

Almi

Robotdalen

Automation Region.

Trafikverket

Uppsala

Håbo kommun, Enköpings kommun, Tierps kommun, Uppsala kommun och Östhammars kommun

Regionförbundet Uppsala

Länsstyrelsen Uppsala län

Tillväxtverket

Svenska ESF-rådet

Coompanion

Centrum för ideellt arbete

Lantbrukarnas riksförbund

LRF Mälardalen

Leader Upplandsbygd

Turismakademin

Uppsala universitet

SLU

Folkuniversitetet

Uppsala Innovation Centre

Samordningsförbundet

Arbetsförmedlingen

Försäkringskassan

Nyföretagarcentrum

Tierps företagare

Temagruppen Arbetsplatslärande och omställning i arbetslivet

SPeL

Temagruppen Unga i arbetslivet

Upplands idrottsförbund

Kemwell AB

Västmanland

Arboga kommun, Fagersta kommun, Hallstahammars kommun, Kungsörs kommun, Köpings kommun, Norbergs kommun, Sala kommun, Skinnskattebergs kommun, Surahammars kommun och Västerås kommun

Länsstyrelsen i Västmanlands län

Västmanlands läns landsting

Västmanlands kommuner och landsting

Almi Mälardalen

Mälardalens högskola

Västerås Science Park

Robotdalen

Automation Region

Triple Steelix

Handelskammaren Mälardalen

Coompanion

Företagarcentrum Västerås

Ung Företagsamhet

Jobba i Västerås

Winnet Västmanland

Företagarna Västmanland-Uppsala län

Sustainable Business Mälardalen

Enterprise Europe Network Mälardalen Region

Västmanlands Forsknings- och utvecklingsråd

Business Sweden, region Västmanland

Skatteverket

Örebro

Askersunds kommun, Degerfors kommun, Hallsbergs kommun, Hällefors kommun, Karlskoga kommun, Kumla kommun, Laxå kommun, Lekebergs kommun, Lindesbergs kommun, Ljusnarsbergs kommun, Nora kommun och Örebro kommun

Regionförbundet Örebro

Örebro läns landsting

Länsstyrelsen Örebro län

Tillväxtverket

Svenska ESF-rådet

Coompanion

L&SEK

Leader Bergslagen

Central Sweden

Almi Mälardalen

Almi Invest

Örebro universitet

Örebro läns bildningsförbund

Karlskoga Science Park

Örebro Science Park

Handelskammaren Mälardalen

Länsbygderådet Örebro län

Möckelnföretagen

Ung Företagsamhet

Masugnen

Cityakademin

Försäkringskassan

Skogsstyrelsen

ApeL forskning och utveckling

Temagruppen Unga i arbetslivet

Örebro läns idrottsförbund

Ideelt utvecklingscentrum i Örebro /stiftelsen CESAM

Intresseföreningen Bergslaget

Bergskraft

ACtuell

Engström Project Consultant

Goodproc

Qathos

Östergötland

Boxholms kommun, Finspångs kommun, Kinda kommun, Linköpings kommun, Norrköpings kommun, Mjölby kommun, Motala kommun, Söderköpings kommun, Vadstena kommun, Valdemarsviks kommun, Ydre kommun, Åtvidabergs kommun och Ödeshögs kommun

Regionförbundet Östsam

Landstinget Östergötland

Länsstyrelsen Östergötlands län

Tillväxtverket

Svenska ESF-rådet

Linköpings universitet

Almi Östergötland

Energikontoret Östra Götaland AB

Norrköping Science Park

Mjärdevi Science Park

LEAD

Cleantech Östergötland

Visit Östergötland

Visit Linköping

Leader Gränslandet

Leader Kustlandet

Leader Folkungaland

Nova Medtec

Vreta Kluster

Marknadsbolaget i Fjärde Storstadsregionen AB

Luftfartsverket

Skogsstyrelsen

LRF konsult AB

Jordbruksverket

Ung Företagsamhet Östergötland

Dokument

Dokumenttitel	Dokumenttyp	Dokumentdatum	Lokal referens	Kommissionens referens	Filer	Skickat den	Skickat av
Förhandsutvärdering ÖMS	Programbilagor	2014-dec-10		Ares(2014)41408 96	Förhandsutvärdering	2014-dec-10	nolofann
Förhandsvillkor ÖMS	Programbilagor	2014-dec-10		Ares(2014)41408 96	Förhandsvillkor ÖMS	2014-dec-10	nolofann
MKB ÖMS	Programbilagor	2014-dec-10		Ares(2014)41408 96	MKB ÖMS	2014-dec-10	nolofann